

BELÜGYMINISZTERIUM

Szim: 3001/1974

HELSŐ HASZNÁLATRA!

GÉPJÁRMŰ SZAKUTASÍTÁS

A BEM. ANYAGI ÉS TECHNIKAI CSOPORTFŐNÖKSÉG KIADVÁNYA

1974

Barogh et. lata
Li 1.
1974.I.20.

Szám: 3001/1974

BELSŐ HASZNÁLATRA!

JÓVÁHAGYOM:

Budapest, 1974. január hó 25-én
A távollevő miniszterhelyettes helyett
DR. LANTOS JÓZSEF sk.
r. ezredes
főcsoportfőnök-helyettes

GÉPJÁRMŰ SZAKUTASÍTÁS

KIADOM:

Budapest, 1974. január 25-én
DR. KÓNYA JÓZSEF sk.
r. ezredes
BM I/II. Csoportfőnök

A BM ANYAGI ÉS TECHNIKAI CSOPORTFŐNÖKSÉG KIADVÁNYA

1974

Elkészítették:

Znamenák István	r. ezredes
Koós Márton	r. alezredes
Aprics László	r. alezredes
Kovács László	r. őrnagy
Molnár Tibor	r. főhadnagy

Ellenőrizték:

Kecskés József	r. ezredes
Szász Péter	r. alezredes
Velkey László	nyug. r. ezredes

13-4/20/74.

Dr. Balogh en. 81

BELÜGYMINISZTERIUM

10—26/2—1974.

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTER-HELYETTESÉNEK

2. számú
UTASÍTÁSA

Budapest, 1974. január hó 25-én

Tárgy: Gépjármű Szakutasítás jóváhagyása és hatálybaléptetése.

A gépjármű szakszolgálat ellátását szabályozó G—4. jelű Gépjármű Szakutasítás 1964. évben történt kiadása után eltelt időszakban; mind a népgazdaságban, mind a BM gazdálkodási rendszerében lényeges változások következtek be. Ugyanakkor a szervezeti, feladatköri módosulások, a megnövekedett feladatok megkövetelték a hatékonyabb, korszerűbb gépjármű-forgalmazási és -gazdálkodási rendszerek bevezetését.

A 14/1972. kormányszámú rendelet új alapokra helyezte az állami szervek személygépkocsikkal való ellátását, illetve a személygépkocsik forgalmazását.

A kormányrendelet végrehajtására a 010/1972. számú miniszteri utasítás és annak végrehajtási utasítása került kiadásra, amelyek — a BM gépjármű-állományának jóváhagyása mellett — elvi előírásokat tartalmaznak a gépjárművek igénybevétele, forgalmazásának rendjére.

Mindezek szükségessé tették a gépjármű-szakszolgálatra vonatkozó utasítások, rendelkezések összefoglalását és új Gépjármű Szakutasítás kiadását.

A fentiek figyelembevételével átdolgozott Gépjármű Szakutasítást jóváhagyom és végrehajtására az alábbi

u t a s í t á s t

adom ki.

1. A Gépjármű Szakutasítás hatálya kiterjed valamennyi gépjármű-állománytáblázattal rendelkező BM-szervre; amelyek az előírt szolgálati feladataik végzéséhez a jóváhagyott gépjármű-állománytáblázat alapján részesülnek gépjármű-ellátásban.

2. A 010/1972. számú miniszteri utasítás; alapvető jogszabály, a végrehajtására kiadott miniszterhelyettesi utasítások pe-

dig konkrét feladatokat és határidőket meghatározó előírásokat tartalmaznak, ezért azokat a Gépjármű Szakutasítás nem foglalja magába, de az ellátás, az igénybevétel, a forgalmazás és a vezetés rendjét a fenti utasítások előírásai, elvei alapján szabályozza.

Ennek figyelembevételével a 010/1972. számú miniszteri utasítás és a végrehajtására kiadott miniszterhelyettesi utasítások, továbbá a Gépjármű Szakutasítás előírásait együttesen kell alkalmazni.

3. A Gépjármű Szakutasítás a kiadás napján lép hatályba. Egyidejűleg hatályon kívül helyezem:

- a BM I. Főcsoportfőnökének 21/1964. számú utasításával kiadott Gépjármű Szakutasítást és az azt módosító utasításokat,
- a BM I. Főcsoportfőnökének 5/1969. számú, az „Üzemanyag-ellátás és -gazdálkodás módosítása” tárgyú utasítását,
- a BM I. Főcsoportfőnökének 006/1966. számú, „Szolgálati szülő motorkerékpárok személyi tulajdonba adása” tárgyú utasítását és végrehajtási utasítását,
- a BM I. Főcsoportfőnökének 0011/1965. számú, „A BM megyei rendőr-főkapitányságok és megyei tűzrendészeti szervek gépkocsijavító műhelyeiben végzendő munkák tipizálása” tárgyú utasítását,
- a BM I/I. és I/II. csoportfőnök 4/1973. számú, az „Ügyintézői és taxirendszerű gépkocsi-forgalmazás gyakorlati rendje” tárgyú utasítását.

A Gépjármű Szakutasítás kiadásával egyidejűleg a további utasítások, rendelkezések hatálytalanítására az arra illetékes vezetők hatáskörükben intézkedjenek.

A továbbra is hatályos utasításokat, rendelkezéseket a Gépjármű Szakutasítás melléklete és a külön kiadásra kerülő „Utasításgyűjtemény” tartalmazza.

4. Felhatalmazom a BM I/II. csoportfőnökét, hogy a Gépjármű Szakutasítás szakmai előírásait a később szükségessé váló mértékben — az alapelvek betartásával — saját hatáskörben módosíthassa.

5. A Gépjármű Szakutasítás előírásait a szervek parancsnokai és az egyes szolgálati területek gépjárművet igénybe vevő beosztottjai a rájuk vonatkozó mértékben, míg az anyagi-technikai szolgálat vezetője, beosztottai és a gépjármű-szolgálat szakbeosztottai teljes egészében kötelesek elsajátítani.

A Gépjármű Szakutasítás előírásait a gépjármű-szolgálat szakbeosztottai, illetve az ügyintézői gépkocsit vezetők részére a rendszeres továbbképzés keretében oktatás tárgyává kell tenni.

A távollevő miniszterhelyettes helyett;

DR. LANTOS JÓZSEF sk.

r. ezredes

főcsoportfőnök-helyettes

TARTALOMJEGYZÉK

I. FEJEZET

A BM GÉPJÁRMŰ-SZOLGÁLAT RENDELTETÉSE, SZERVEI ÉS AZOK FELADATA

1. A gépjármű-szolgálat rendeltetése, alapvető feladata	11
2. A gépjármű-szolgálat szervei és azok feladata	11
2.1 A gépjármű osztály	11
2.2 A testületi (középfokú) gépjármű-szakszolgálati szerv	13
2.3 A számadótest gépjármű-szakszolgálat	14

II. FEJEZET

SZEMÉLYI KÖTELMEK, FELADATOK

3. Vezetői munkakörökhöz (nem gépjármű-szakszolgálati beosztáshoz) kapcsolódó kötelek, feladatok	16
3.11 Számadótest-parancsnok	16
3.12 Anyagi osztályvezető	17
4. A végrehajtó gépjármű-szolgálatba beosztottak szakfeladatai	18
4.21 Gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető	18
4.22 Garázsmeister	21
4.23 Raktáros	21
4.24 Gépjármű javítóműhely-vezető (műmeister)	22
4.25 Gépjármű-szerelő	23
4.26 Ügyintézői gépkocsi szakfelelős	23
4.27 Gépjármű-indító	24
4.28 Gépjármű-vezetők	25
4.28 a) Főfoglalkozású gépjármű-vezető	25
4.28 b) Ügyintézői gépkocsit vezető	26
4.29 Gépkocsi-parancsnok	27
4.30 Utasok magatartása a BM gépjárművein	28

III. FEJEZET

GÉPJÁRMŰVEK, GÉPJÁRMŰ SZAKANYAGOK, SZOLGÁLTATÁSOK TERVEZÉSE, A SZÜKSÉGLETEK KIELÉGÍTÉSE, A GAZDÁLKODÁS RENDJE

5. A gépjármű-szolgálat eszközei, szakanyagai	29
5.1 Járművek	29

5.11 Gépjárművek	29
5.12 Vízijárművek	29
5.13 Légitjárművek	29
5.14 Pótkocsik és utánfutók	29
5.15 Kerékpárok	29
5.2 Szakanyagok	30
5.21 Gépjármű fődarabok	30
5.22 Szerkezeti alkatrészek	30
5.23 Egyéb anyagok	30
6. Szükségletfelmérés alapjai	30
7. A szükségletek tervezése	32
7.1 A szükségleti terv összeállítása	32
a) Gépjármű-fejlesztés tervezése	32
b) A gépjármű-állomány amortizációs utánpótlásának tervezése	32
c) Gépjármű-felújítás tervezése	33
d) Az alkatrész-, anyagszükségletek tervezése	33
8. Termódosítás	33
9. A jóváhagyott éves költségvetési terv teljesítése, a szükségle- tek kielégítése	34
10. A leadásra kerülő, illetve kiutalt gépjárművek átadása, átvé- tele	35
10.4 Leadás, átadás (központi tárintézetnek)	35
10.5 Gépjárművek értékesítése	35
10.6 Kiadás, átvétel (központi tárintézetől)	35
11. Számadótesten belüli gépjármű-ellátás, -gazdálkodás	37
12. Szolgálati szülő motorkerékpárok személyi tulajdonba adása	38

IV. FEJEZET

GÉPJÁRMŰ-IGÉNYBEVÉTEL, -FORGALMAZÁS, GÉPJÁRMŰ-VEZETÉS, SZÁLLÍTÁS

13. Szolgálati gépjárművek igénybevétele	41
14. Személyi állomány térítéses magáncélú gépjármű-igénybevétel tele	42
14.1 Kedvezményes költségtérítés mellett engedélyezhető ma- gáncélú igénybevétel	42
14.2 Teljes térítéssel engedélyezhető magáncélú igénybevétel	43
14.3 A magáncélú igénybevételek engedélyezésének, a díjtéte- lek kiszabásának, a térítések okmányolásának rendje	43
15. Gépjármű-forgalmazás rendszere	44
16. Gépjármű-vezetés szabályai	45
16.1 Szolgálati gépjármű vezetésére jogosultak	45
16.2 Szolgálati gépjárművek vezetésének feltételei	45
16.3 Főfoglalkozású gépjármű-vezetők	45
16.4 Ügymintézói gépkocsik vezetői	46
16.5—16.9 A gépjármű-vezetés egyéb szabályai	47—48
17. Szállítás	48

V. FEJEZET

GÉPJÁRMŰVEK, GÉPJÁRMŰ-SZAKANYAGOK TÁROLÁSA, KARBANTARTÁSA, JAVÍTÁSA, GÉPJÁRMŰVEK FORGALOMBA ÁLLÍTÁSA

18. A gépjárművek, gépjármű-szakanyagok tárolásának, karbantartásának elvei	51
19. Gépjármű telephelyek	51
19.1 A gépjármű telephely rendeltetése, jellege	51
19.2 A telephelyekkel szemben támasztott alapvető követelmények	52
19.3 A telephelyek elemei és berendezése	52
19.31 A telephelyek elemei	52
19.32 Az állandó telephely berendezése	53
19.33 A tábori telephely berendezése	53
19.4 A telephelyek közlekedési rendje	54
19.5 A gépjárművek kibocsátása és visszaérkeztetése a telephelyre	54
19.6 A telephely munkavédelmének, balesetelhárításának és tűzvédelmének megszervezése	55
20. Gépjárművek és gépjármű-szakanyagok tárolása	55
20.1 Gépjárművek tárolása	55
20.11 Napenkénti tárolás	55
20.12 Tartós, a készletezés ideje alatti tárolás	55
20.13 Telephelyen kívüli tárolás	55
20.2 Gépjármű-szakanyagok (alkatrészek, anyagok) tárolása	56
21. Karbantartás	57
21.1 A gépjárművek napi műszaki felülvizsgálása, karbantartása	57
21.2 A gépjárművek „technikai ellenőrző vizsgálata”	57
21.3 A gépjárművek téli, illetve nyári üzemeltetésre való előkészítése (átállás)	58
21.4 A technikai ellenőrző vizsgálatok, valamint a téli-nyári átállások elvégzendő műveletei és időpontjai	58
21.5 A gépjárművek időszakos műszaki felülvizsgálása	58
21.6 Ügyintézői gépkocsik karbantartása	58
22. A gépjármű-javító műhely tevékenysége, a karbantartási, javítási munkák megszervezése	59
22.1 A gépjármű-javító műhely tevékenysége	59
22.2 A gépjármű-javító műhely feladatát képező karbantartási, javítási és egyéb, ezzel kapcsolatos tevékenységének megszervezése	60
22.3 A gépjármű-javítási kategóriák	61
22.4 A gépjármű javítása	62
22.41 A számadótest gépjármű-javító műhelyében	62
22.42 A számadótest székhelyén, illetve területileg közeli állami autójavító vállalatnál vagy ktsz-nél	62

22.43 Központilag	62
22.44 Kisiparos javítási tevékenységének igénybevétele	62
22.5 Jótállás (garancia), illetve a szavatosság érvényesítése	63
23. Gépjárművek forgalomba állítása (bejáratás, próbaút)	64
23.1 Gyári új gépjárművek forgalomba állítása	64
23.2 Javított, illetve felújított gépjárművek forgalomba állítása	64
23.3 A gépjárművek bejáratása, a próbautak végrehajtása	64
23.4 A bejáratásra, próbaútra vonatkozó előírások	65

VI. FEJEZET

GÉPJÁRMŰVEZETŐK TELJESÍTMÉNYEINEK SZAKMAI ELISMERÉSE, JUTALMAZÁSA, A SZÁMADÓTESTEK GÉPJÁRMŰ-SZOLGÁLATAI KÖZÖTTI MUNKAVERSENY

24. A gépjármű-vezetők szakmai elismerése, jutalmazása	66
25. Számadótestek gépjármű-szolgálati közötti munkaverseny	66

VII. FEJEZET

A KÖZÜTI BALESET FOGALMA, VIZSGÁLATA ÉS A KÁRÜGYEK INTÉZÉSE

26. A balesetokról általában	68
26.1 Közúti balesetek fogalma	68
26.2 A baleset bekövetkezésének okai	68
26.3 A közúti balesetek következményei	68
27. A közúti balesetek megtörténte utáni feladatok	69
28. Kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás	70
29. Nem balesetből származó — egyéb — kárügyek intézése	71
29.1 Jármű eltulajdonításának, elvesztésének jelentése	71
29.2 Eltulajdonított vagy tönkrement gépjármű, anyag, alkat- rész térítési összegének megállapítása	71
29.21 Gépjárműveknél	71
29.22 Kerékpároknál	71
29.23 Felújított gépjárműveknél és kerékpároknál	71
29.24 Anyagoknál, alkatrészeknél	72
29.25 Raktárhiány esetén	72
29.3 Szolgálati gépjárművet magáncélra jogtalanul igénybe- vevő vagy jogtalan igénybevételt engedélyező BM-beosz- tott felelősségre vonása	72
29.4 Forgalmi rendszámtábla, forgalmi engedély elvesztése esetén	72

VIII. FEJEZET

NYILVÁNTARTÁS, ELSZÁMOLÁS, ADATSZOLGÁLTATÁS

30. Nyilvántartás	74
31. Elszámolás	74
31.1 Az éves elszámolás és adatszolgáltatás	74
31.2 Az okmányolás, adatgyűjtés és elszámolás elvei és módjai	75

IX. FEJEZET

A GÉPJÁRMŰ SZAKSZOLGÁLAT TEVÉKENYSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

32. A gépjármű szakszolgálat ellenőrzése	76
33. Szolgálati gépjárművek közúti forgalmazásának ellenőrzése .	77
33.1 A BM-gépjárművek közúti forgalomban történő ellenőr- zésére jogosultak	77
33.11 A BM-gépjárművek közúti ellenőrzésekor ellenőri- zendők	77
a) Igénybevétel tekintetében	77
b) Rendészeti szempontból	78
c) Műszaki vonatkozásban	78
33.2 Az ellenőrzéssel kapcsolatos egyéb előírások	78
Melléklet: az érvényben levő utasítások, rendelkezések jegyzéke	79

I. FEJEZET

A BM GÉPJÁRMŰSZOLGÁLAT RENDELTETÉSE, SZERVEI ÉS AZOK FELADATA

1. A gépjárműszolgálat rendeltetése, alapvető feladata

1.1. A gépjárműszolgálat az anyagi-technikai szolgálat szakágazata, amely a BM-szervek, csapategységek személy- és anyagszállítási igényeinek kielégítéséhez szükséges gépjármű-technikát biztosítja és ellátja a gépjármű fenntartással, üzemeltetéssel kapcsolatos gazdálkodási feladatokat;

1.11. Gondoskodik a gépjárműállomány-táblázatban jóváhagyott — rendszeresített — gépjárművek rendeltetésnek megfelelő biztosításáról.

1.12. Szervezi a gépjárművek forgalmazását, lebonyolítja a személy- és anyagszállításokat.

1.13. Biztosítja; a gépjárművek üzemképességének, műszaki színvonalának fenntartását, az üzemeltetéshez szükséges és egyéb — a hatáskörébe utalt — anyagokat, eszközöket, szolgáltatásokat.

1.14. Ellenőrzi a gépjármű igénybevételek jogosságát, a gépjárművek rendeltetésszerű használatát.

1.15. Ellátja, illetve végrehajtja a gépjármű-szakszolgálat vonatkozásában azokat a feladatokat, melyeket a mindenkor érvényes ügyrendek meghatároznak, továbbá parancsok, utasítások, szabályzatok előírnak.

2. A gépjárműszolgálat szervei és azok feladatai

2.1. Minisztériumi (felsőfokú) szerv a BM I/II. Csoportfőnökség gépjármű osztály, mint a gépjármű-szakszolgálat szakirányító, ellátó, gazdálkodó és szakfelügyeleti szerve.

2.11. Általános feladatait a BM I/II. Csoportfőnökség Ügyrendje, valamint; „Az Anyagi Technikai Szakszolgálat Általános Szabályzata” című utasítás határozza meg.

2.12 Sajátos szakfeladatai:

a) Végzi a BM gépjármű-állományának a meghatározásával, biztosításával, üzemeltetésével kapcsolatos szakvonalát érintő elvi szabályozó rendelkezések kidolgozását.

b) Figyelemmel kíséri a szervek gépjármű-szolgálatának előírás szerinti működését, indokolt esetben javaslatot tesz szervezeti módosítására.

c) Kidolgozza a BM-gépjárművek szolgálati és magáncélú igénybevételeinek rendjét.

d) Szabályozza a gépjármű-forgalmazás, vezetés rendszerét.

e) Intézkedéseket tesz a gépjárművek rendeltetésszerű használatára, a közlekedési balesetek megelőzésére, illetve csökkentésére.

f) Kezeli a gépjárműállomány-táblázatot, követi az évközbeni módosításokat, végzi a kapcsolódó koordinációs feladatokat.

g) Véleményezi a gépjárműállomány-táblázat mennyiségi és típus szerinti módosítására irányuló kezdeményezéseket.

h) Elbírálja a jóváhagyott tervek szerinti ütemezéstől eltérő gépjármű igényeket, s teljesíthetőség esetén intézkedik a kiadásra.

i) Kutatásokat végez a gépjármű-állomány állandó korszerűsítése, új gépjárműtípusok szolgálati alkalmasságának megállapítása érdekében, gyűjti az ehhez szükséges adatokat, információkat.

j) Kidolgozza a BM-használatra már nem alkalmas gépjárművek bevonásának, leadásának, értékesítésének rendszerét.

k) Meghatározza a központi gépjármű-felújítások feltételeit, mértékét és irányítja annak végrehajtását.

l) Kialakítja és jóváhagyásra előterjeszti a gépjármű-teljesítmény, üzemeltetési, fenntartási költségnormákat, illetve kezdeményezi a szükség szerinti módosításokat.

m) Meghatározza a központi és helyi gépjármű-alkatrész anyagkészletek értékét, figyelemmel kíséri a készletek választék és minőség szerinti alakulását.

n) Kidolgozza a gépjármű-fenntartás egységes irányelveit; biztosítja a gépjármű karbantartási és technológiai előírásokat, gondoskodik a korszerű gépjármű vizsgálati módszerek bevezetéséről; meghatározza a számadótesti gépjármű-javító műhelyek tevékenységének irányát (összehangolását), ellenőrzi a technológiai utasítások betartását.

o) Közreműködik az új műhelyfelszerelések, berendezések kiválasztásában és elősegíti azok helyes alkalmazását.

p) Kialakítja a speciális gépjármű-nyilvántartás elveit; az igénybevétel, forgalmazás, műhelyokmányolás, gépjármű-teljesítmény és költségelszámolás rendjét.

r) Kialakítja — a gazdaságos üzemeltetés érdekében — az anyagi ösztönzés elveit, továbbfejleszti az egyéni teljesítményeken alapuló jutalmazás, illetve a számadótestek gépjármű-szolgálati közötti munkaverseny rendszerét. Szervezi, irányítja a végrehajtást, kidolgozza az értékelés módszerét, meghatározza a prémiumok mértékét, illetve arányát.

s) Figyelemmel kíséri a gépjárművek szabályszerű üzemeltetésére, igénybevételére, forgalmazására, műszaki színvonalon való tartására vonatkozó előírások betartását, szakfelügyeleti ellenőrzéseket végez.

2.2. A testületi (középfokú) gépjármű-szakszolgálati szerv;

2.21 A gépjármű-szakszolgálati feladatokat alapvetően „Az Anyagi Technikai Szakszolgálat Általános Szabályzatát”-ban és az érvényes utasításokban, szabályokban előírtak szerint látja el, a testületi sajátosságok figyelembevételével.

2.22. Sajátos szakfeladatai

a) Szervezi az alárendeltségébe tartozó gépjármű-szolgálatok működését, meghatározza a szakbeosztottak általánostól eltérő — munkaköri — feladatait, figyelemmel kíséri alkalmasságukat, véleményezi a gépjárműszolgálat-vezetők megbízását, felmentését, indokolt esetben kezdeményezi a gépjármű-szolgálat szervezeti módosítását.

b) Irányítja a számadótestek gépjármű alkatrész- anyag-szükségleti tervjavaslatainak összeállítását, felülbírálja és össze-síti azokat, indokolt esetben kezdeményezi a jóváhagyott tervek módosítását.

c) Lebontja a jóváhagyott költségvetést, illetve a gépjármű-, az alkatrész-, anyagellátási terveket számadótesti szintre, irányítja és számon tartja azok teljesítését.

d) Figyelemmel kíséri a testület rendelkezésére álló gépjármű-alkatrész anyagkészletek alakulását, intézkedéseket tesz az elfekvő készletek képződésének megakadályozására, illetve felszámolására.

e) Kezeli a testület részére jóváhagyott gépjárműállomány-táblázatot, szervenkénti nyilvántartást vezet a gépjármű-állományról, indokolt esetben javaslatot tesz a mennyiségi és minőségi összetétel változtatására, illetve a gépjárművek testületen belüli ideiglenes vezénylésére.

f) Irányítja a számadótestek szolgálati és magáncélú gépjármű igénybevételének szervezését, elosztja a testület rendelkezé-

sére álló magáncélú keretet, figyelemmel kíséri a km-felhasználást, ellenőrzi annak nyilvántartását.

g) Intézkedéseket tesz a gazdaságos üzemeltetés biztosítására.

h) Szervezi a testületi számadótestek gépjármű-szolgálatai közötti munkaversenyt, az eredményeket bizottságilag értékeli, javaslatot tesz a prémium összegének számadótestek közötti meghatározására, a vándorzászló odaítélésére.

i) Irányítja a sorállományú gépkocsivezetők premizálásának gyakorlati végrehajtását — a vonatkozó utasításokban meghatározott keretek között — figyelemmel kíséri az eredményeket, intézkedéseket tesz az üzemeltetés gazdaságosságának fokozására.

j) Szabályozza a számadótesti gépjármű-javító műhelyek tevékenységét a vonatkozó általános elvek alapján.

k) Szervezi és végzi — testületen belül — a szakállomány továbbképzését, különös súlyt helyezve a sorállományú gépkocsivezetők vezetési gyakorlottságára.

l) Végzi a számadótestek gépjármű-szolgálati valamennyi tevékenységére kiterjedő irányítószervi ellenőrzéseket, és intézkedéseket tesz az észlelt rendellenességek megszüntetésére.

2.23. A testületi (középfokú) szervek gépjármű-szolgálataira nézve — a sajátos szervezeti helyzetből és feladatokból adódóan — a Gépjármű Szakutastítás előírásai értelemszerűen alkalmazandók.

A gépjármű-szakszolgálatba beosztottak tevékenységét — az eltérő beosztási elnevezéseknek, illetve feladatoknak megfelelően — a munkaköri jegyzékekben kell meghatározni.

2.3. Végrehajtó szerv; a számadótest gépjármű-szakszolgálat.

2.31. Tevékenységi körébe tartozó feladatait; az anyagi-technikai szolgálat működési rendjére egységesen vonatkozó utasításokban, külön szabályozásokban előírt általános elvek betartásával, az azokban meghatározott rendszerek keretei között végzi.

2.32 Sajátos szakfeladatai.

a) Felméri és biztosítja a szolgálati feladatok zavartalan elvégzéséhez; a számadótest gépjármű, üzemanyag, alkatrész- és egyéb anyagszükségletét.

b) Végzi a gépjárműállomány-táblázatban és a jóváhagyott költségvetésben biztosított keretek között a számadótesti szintű ellátási, gazdálkodási feladatokat.

c) Figyelemmel kíséri a gépjármű-állomány — tényleges szállítási igényekhez viszonyított — kihasználtságát, szükség szerint javaslatot tesz a számadótesten belüli átcsoportosításra.

d) Gazdálkodik a rendelkezésére álló költségvetési keretekkel, indokolt esetben javasolja a költség-átcsoportosításokat, intézkedéseket tesz a fenntartási költségek csökkentése érdekében.

e) Megszervezi a gépjárművek igénybevételének, forgalmazásának tervszerű rendjét, lebonyolítja a személy- és anyagszállításokat.

f) Szabályozza a gépjárművek előírás szerinti használatát, biztosítja a balesetmentes közlekedés és a jogtalan igénybevételek megakadályozásának feltételeit.

g) Biztosítja a gépjárművek üzem- és közlekedésbiztonságának fenntartását, a rendszeres karbantartás, javítás megszervezése és végrehajtása útján.

h) Ellátja a gazdálkodással járó; általános tárolási, nyilvántartási, elszámolási, selejtezési, értékesítési, ellenőrzési stb. szakfeladatokat.

i) Követi a gépjármű-állomány — állománytáblázat szerinti — alakulását, változását, vezeti a gépjárművek egyedi nyilvántartását.

j) Megszervezi és végzi a menet- és műhelynyilvántartások vezetését, a km-teljesítmény, a ráfordítási és költségfelhasználási adatok gyűjtését, eleget tesz a jelentési és elszámolási kötelezettségeknek.

k) Végrehajtja az előírt időközönkénti gépjármű műszaki felülvizsgálásokat.

l) Gondoskodik az összlefutási km-normát teljesített és a szolgálati célra alkalmatlanná vált gépjárművek cseréjéről, illetve leadásáról, értékesítéséről.

m) Ellenőrzi a gépjármű-igénybevételek jogosságát, rendeltetés szerinti használatát, műszaki állapotát, karbantartottságát és a közlekedésben való részvételét.

n) Biztosítja a szakállomány képzettségi színvonalának fenntartását, szervezi és végrehajtja az előírt továbbképzéseket.

A BM központi szervek állományába tartozó gépjárműveket üzemeltető gépjármű-szolgálatra nézve — a sajátos szervezeti helyzetből és feladatokból adódóan — a Gépjármű Szakutasítás előírásai értelemszerűen alkalmazandók. A gépjármű-szakszolgálatba beosztottak tevékenységét — az eltérő beosztási elnevezéseknek, illetve feladatoknak megfelelően — a munkaköri jegyzékben kell meghatározni.

II. FEJEZET

SZEMÉLYI KÖTELMEK, FELADATOK

3. Vezetői munkakörökhöz (nem gépjármű szakszolgálati beosztásokhoz) kapcsolódó kötelmek, feladatok

3.1. Az előjáró parancsnokok feladatai a gépjármű-szolgálat vonatkozásában az anyagi-technikai szolgálat általános előírásain belül a következők;

3.11 Számadótest-parancsnok

a) Gondoskodik az állománytáblázatban jóváhagyott gépjárművekkel biztosított szállítótér — szükségletekkel arányos — elosztásáról, felhasználásáról, indokolt esetben intézkedik a gépjárművek számadótesten belüli ideiglenes vezénylésére, illetve kezdeményezi a gépjárműállomány-táblázat mennyiségi vagy típus szerinti módosítását.

b) Meghatározza az érvényes utasításokban előírtak és a helyi sajátosságok figyelembevételével; a gépjármű-szolgálat ellátásának, a gépjármű-állomány igénybevételének, forgalmazásának és vezetésének rendjét. Az eljárási módokat írásban szabályozza.

c) Biztosítja;

- a gépjárművek szabályszerű igénybevételének, rendeltetés-szerű használatának,
- a gépjárművek megfelelő műszaki színvonalon tartásának,
- a gépjárművek gazdaságos üzemeltetésének, fenntartásának feltételeit,

a vezetők és beosztottak felelősségének tudatosításával, az utasításokban, szabályzatokban előírtak betartatásával és az anyagi ösztönzés elveinek helyes alkalmazásával.

d) Rendelkezik a személyi állomány részére biztosított magáncélú km-keretekkel, meghatározza a magáncélú igénybevételek engedélyezésének számadótesten belüli rendszerét, a jogkörköt, egyedi esetekben dönt a térítések kiszabásában.

e) Megadja a szükséges mértékű tájékoztatást a gépjármű-szakszolgálat részére a személy- és anyagszállítások — szolgálati feladatokhoz igazodó — tervszerű megoldásához, gondoskodik a gépjárművek, anyagok tárolásához, műszaki kiszolgálásához szükséges elhelyezések (tárolótér, javítóműhely) biztosításáról.

f) Rendszeresen beszámoltatja szakközegeit a gépjármű-szolgálat működéséről, az ellátottság helyzetéről és indokolt esetben intézkedik a problémák megszüntetésére.

g) Megszervezi a gépjármű-szolgálat tevékenységének ellenőrzését, személyesen ellenőrzi, illetve ellenőrizteti; a gépjármű-igénybevételek jogosságát, a gépjárművek rendeltetésszerű használatát, a gépjárművekkel rendelkező szervek vezetőire háruló gépjármű vonatkozású kötelek betartását, továbbá a gépjárművek üzem- és közlekedésbiztos állapotának fenntartását.

3.12 Anyagi osztályvezető

a) A 2.3 pontban foglaltak figyelembevételével megszervezi és irányítja a gépjármű-szolgálat munkáját, hatáskörén belül gondoskodik a végrehajtás feltételeinek megteremtéséről.

b) Megszervezi és irányítja a távlati, középtávú gépjármű-fejlesztési tervjavaslatok kidolgozását, érvényesíti a BM és számadótesti szintű koncepciókat, megadja a mérő- és mutatószámokat.

c) Elbírálja a gépjárműállomány-táblázattól, illetve a normaelőírásoktól — mennyiségben és ütemezésben — eltérő számadótesten belüli gépjármű és anyagigényeket, hatáskörét meghaladó esetekben javaslatot tesz a kielégítésre, ehhez kapcsolódóan a költségvetési keretek indokolt átcsoportosítására, illetve biztosítására.

d) Figyelemmel kíséri a gépjármű és alkatrészkészletek alakulását, intézkedik az elfekvő készletek időbeni felszámolására és ellenőrzi az értékesítések szabályszerű lebonyolítását.

e) Irányítja az érvényes utasításokban előírt gépjármű-igénybevétel, forgalmazás, vezetés számadótesten belüli kialakítását; elbírálja a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető arra vonatkozó javaslatát és jóváhagyásra felterjeszti a számadótest parancsnokának.

f) elbírálja a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető engedélyező hatáskörét meghaladó szolgálati gépjármű-igénybevételeket elkészítteti és jóváhagyásra előterjeszti a rendelkezésre álló magáncélú km-keretek számadótesten belüli elosztásának tervezetét, a számadótest-parancsnok által meghatározott, illetve a ráruházott mértékig engedélyezi a magáncélú gépjármű-igénybevételeket.

g) Hathatósan segíti a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezetőt a jogtalan igénybevételek, a közlekedési balesetek megelőzésében, jogtalan igénybevételek felfedezésekor saját hatáskörben megindítja a fegyelmi és kártérítési eljárást, illetve — azt meghaladó esetekben — javasolja a felelősségrevonást.

h) Véleményezi és jóváhagyásra előterjeszti a belügyi dolgozók személyi tulajdonát képező személygépkocsik szolgálati célú igénybevételének engedélyezésére tett javaslatokat.

i) Első fokon elbírálja az anyagi ösztönzés céljára biztosított pénzügyi eszközöknek (jutalmak, prémiumok) a szakállomány közötti érdem szerinti elosztását.

j) Biztosítja a gépjármű-szolgálatba beosztottak szakmai képességének fejlesztését, számadótesti szinten megszervezi a szakmai továbbképzéseket; megköveteli és ellenőrzi azok megtartását.

k) Rendszeresen tájékoztatja a számadótest-parancsnokot a gépjármű-ellátottságról, a gépjárművek állapotáról, rendeltetés-szerű használatáról, a szállítási szükségletek alakulásáról.

l) Figyelemmel kíséri a gépjármű-szolgálat működését, a részére előírt ellenőrzések keretében különös súllyal ellenőrzi a személy- és anyagszállítások szervezését, az igénybevételek jogosságát, a gépjármű-állomány kívánt műszaki színvonalon tartását.

4. A gépjármű-szolgálat végrehajtó szerveinél beosztottak szakfeladatai

4.1 A gépjármű-szakszolgálat végrehajtó szerveinek beosztottai — munkakörüknek megfelelően — az anyagi- és technikai szolgálaton belül feladataikat „Az Anyagi Technikai Szolgálat Általános Szabályzata” című és a munkaterületükre vonatkozó, egyes témakörökben külön kiadott utasításokban, szabályozásokban meghatározottak szerint kötelesek ellátni.

4.2 A gépjármű-szolgálat vitelével járó sajátos szakfeladataik — a 2 3 pontban foglaltakból következően és részletesen — az alábbiak.

4.21 Gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető.

a) Munkaterületenként gyakorlatilag szervezze meg a számadótest gépjármű-szakszolgálatába beosztottak tevékenységét, irányítsa és ellenőrizze munkájukat.

b) Állítsa össze a számadótest gépjármű és gépjárműszakanyag-szükségleti tervjavaslatait, az érvényes gépjárműnormák,

a rendelkezésre álló gépjármű-igénybevételi, üzemeltetési, ráfordítási adatok, ténytípusok és a megadott irányelvek alapján.

c) A gépjármű beszerzésre és fenntartásra jóváhagyott költségvetési tételre belül készítse el a gépjárművek és a központi beszerzésű alkatrészek — külön előírásban meghatározott — igénybejelentését, megrendelését.

d) Gondoskodjon a gépjármű-állománytáblázatban jóváhagyott gépjárművek meglétéről, vételezze fel az ellátási terv keretében biztosított gépjárműveket, a központi ellátású alkatrészeket, anyagokat.

e) Irányítsa az alkatrészek, anyagok helyi beszerzését. Szervezze meg a megrendelések időben történő választék szerinti feladását, a teljesülések követését, gondoskodjon a helyileg beszerzett gépjármű-szakanyagok beszállításáról, nyilvántartásba vételéről.

f) Szervezze meg a számadótesten belüli gépjármű, alkatrész-, anyag- (üzemanyag) ellátás rendjét, a motorkerékpárok és kerékpárok átalányrendszerben történő üzemeltetését, illetve fenntartását.

g) Alakítsa ki a normákban és egyéb utasításokban meghatározott alkatrész-, anyag- (üzemanyag) tartalék (forgó) készleteket, gondoskodjon a készletszintek betartásáról, a feleslegek képződésének megakadályozásáról, intézkedjen az inkurrens készletek kialakulásának megakadályozására.

h) Gyakorlatilag szabályozza a gépjármű-igénybevétel, az ügyintézői gépkocsivezetés és a taxirendszerű forgalmazás számadótesten belüli rendszerét, szervezze meg az igénybevételek összehangolását, a gépjárművek gazdaságos kihasználását és az indítószolgálat működését, bonyolítsa le a személy- és anyagszállításokat.

i) Hatáskörében tegyen intézkedéseket a jogtalan gépjármű-igénybevételek megakadályozására — azt meghaladóan — kezdeményezze vezetőinél a megfelelő intézkedések kiadását, jogtalan igénybevételek esetén a fegyelmi és kártérítési eljárás megindítását.

j) Készítsen javaslatot, tervezetet a személyi állomány részére magáncélra biztosított km-keretek számadótesten belüli elosztására, tartsa nyilván a felhasznált km-eket, gondoskodjon a térítési összegek befizetéséről.

k) Gondoskodjék a gépjárművek műszaki és közlekedésbiztonságának folyamatos fenntartásáról; a karbantartások, javítások rendszeres elvégzésével, a baleset megelőzést szolgáló intézkedések megtételével.

l) Gyakorlatilag szervezze meg a gépjármű-javító műhely tevékenységét; az előírt technikai szemlék, műszaki felülvizsgálatok, a javítási tapasztalati adatok figyelembevételével, mérje fel a számadótest javítási szükségletét, a javítási igényeket hangolja össze, a rendelkezésre álló műhelykapacitással. Készítsen időszakos karbantartási, javítási ütemtervet.

m) Biztosítsa a műhelykapacitás gazdaságos kihasználtságát, a korszerű karbantartási, javítási technológiák alkalmazását, a karbantartási, javítási munkák szakszerűségét.

n) Irányítsa, végeztesse, illetve részére előírt esetekben és mértékben végezze a gépjármű-gazdálkodással járó tárolási, nyilvántartási, okmányolási, elszámolási, selejtezési, értékesítési feladatokat.

o) Határozza meg a gépjárműveknek — a helyi elhelyezési körülmények figyelembevételével történő — rendszeres és napi tárolását, véleményezze a szolgálati személygépkocsik munkaidőn túli, telephelyen kívüli napi tárolásának engedélyezésére irányuló kérelmeket.

p) Végezze, illetve végeztesse a gépjárművek egyedi nyilvántartását, a km-teljesítmények, az alkatrész-anyagfelhasználások okmányolását, alakítsa ki az adatgyűjtések számadótesten belüli rendjét, állítsa össze az előírt elszámolási, adatszolgáltatási jelentéseket.

r) Rendszeresen elemezze az üzembentartási, fenntartási költségek alakulását, az esetleges költség-átcsoportosításra és a ráfordítások reális csökkentésére időben tegyen intézkedéseket.

s) Szervezze meg a számadótesten belül a munkaversenyt, dolgozzon ki konkrét előírásokat a premizálás és egyéni jutalmazás helyi sajátosságoknak megfelelő feltételeire, a teljesítményszintekre, értékelje az eredményeket, tegyen javaslatot a prémiumok teljesítménnyel arányos, személy szerinti elosztására.

sz) Készítse elő és bonyolítsa le a gépjármű leadásokat, személyesen végezze a gépjárművek helyi értékesítését, intézkedjen az alkatrészek, anyagok helyi selejtezésére.

t) Vizsgálja ki és véleményezze a gépjármű balesetekből származó, illetve egyéb szakanyagi károkat, készítsen javaslatot az I. fokú kártérítési határozat meghozatalára.

u) A továbbképzési tervben előírt témákban és időközönként vezesse le a szakbeosztottak és az ügyintézői gépkocsit vezető szakmai továbbképzését.

v) Elemző tevékenysége eredményeként — indokolt esetben — tegyen javaslatot; a gépjármű-normák, felhasználási előírások — szolgálati igényekhez igazodó — módosítására, a gép-

járműtípus összetétel alakítására, általában a gépjármű-ellátás, gazdálkodás rendszerének javítására.

z) Ellenőrzési tevékenysége keretében különös súllyal ellenőrizze a gépjármű igénybevételek jogosságát, a gépjárművek megfelelő színvonalon tartását, a közlekedésben való részvételét, javításukhoz történt alkatrész-felhasználások szükségyszerűségét.

4.22 Garázmester

a) Munkaterületén gyakorlatilag szervezze meg a hozzátartozó beosztottak munkáját, a gépjárművek szakszerű tárolását.

b) Állítsa össze a tárolt gépjárművek folyamatos üzemeltetéséhez szükséges tartalék alkatrész, karbantartó anyag, üzemanyag-igénylést és vételezze fel azokat.

c) Gondoskodjék az indítónapló vezetéséről, vezesse, illetve vezettesse az igénybevételi, az anyagfelhasználási és a baleseti nyilvántartásokat, előjegyzéseket, állítsa össze a részére előírt időszakos és egyéb jelentéseket, adatszolgáltatásokat.

d) Kísérje figyelemmel a gondjaira bízott gépjárművek műszaki állapotát; a napi karbantartás elvégzését és a kötelező technikai szemlék időben történő végrehajtását, intézze a meghibásodott gépjárművek javításba adását.

e) Rendszeresen figyelje a gépjárművek üzemanyagfogyasztásának alakulását, intézkedjen a megengedhetőnél magasabb üzemanyag-fogyasztással közlekedő gépkocsik beszabályozására, megjavítására.

f) Rendszeresen vizsgálja, illetve vizsgáltassa meg a garázból kirendelt gépjárművek műszaki és közlekedésbiztonsági állapotát, a KRESZ-ben előírt felszereltségét, a biztonsági és jelzőberendezések működését, intézkedjen a felmerült hiányosságok megszüntetésére.

g) Kövesse és tartsa nyilván a gépjárművezetők teljesítményét és annak alapján tegyen javaslatot az értékelésre.

h) Végezze el a gépkocsivezetők szakmai továbbképzési terében a részére előírt feladatokat.

i) Rendszeresen ellenőrizze a gépjárművek menetokmányainak helyes vezetését, a gépjárművek tárolását és szakszerű karbantartását, a biztonsági és munkavédelmi előírások betartását. Tegyen intézkedést a rendellenességek megszüntetésére.

4.23 Raktáros

a) „Az Anyagi Technikai Szolgálat Általános Szabályzata” című utasításban foglaltak és a szakanyagi speciális előírások figyelembevételével tárolja és kezeli a számadótest gépjármű-

veinek üzemeltetéséhez és javításához szükséges alkatrészeket, anyagokat.

b) Az átadás-átvételre vonatkozó utasításokban előírtak szerint vegye át a beszerzett, illetve beszállított gépjármű-alkatrészeket, anyagokat.

c) Utalványozás alapján adja ki és bizonylatolja a gépjárművek üzemeltetéséhez, javításához szükséges alkatrészeket, anyagokat.

d) Vegye át a bevont, illetve csereként leadott alkatrészeket, anyagokat és gondoskodjon a selejt-nyilvántartásra kötelezettek visszavételezéséről.

e) Elkülönítve tárolja a selejtanyagok közül felújíthatónak minősített alkatrészeket, anyagokat.

f) Rendszeresen adja javításba a helyileg felújítható alkatrészeket, anyagokat.

g) Visszaszállításra készítse elő — összeszerelt, tiszta állapotban, típusonkénti csoportosításban — a központi selejtezésű alkatrészeket, anyagokat.

h) Gyűjtse össze a selejt-nyilvántartásra nem kötelezett — további használatra alkalmatlannak minősített — alkatrészeket, anyagokat és tegyen javaslatot azok értékesítésére.

i) Kísérje figyelemmel a raktári készletek alakulását, mely alkatrészekből, anyagokból jelentkeznek tartósan hiánycikkek, vagy a gépjárműtípus-összetétel változása, illetve az esetleges egyenetlen országos ellátás következtében milyen mértékűek az árrészes készletek és arról rendszeresen tájékoztassa a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezetőt.

4.24 Gépjármű-javító műhely vezető (műmester)

a) Ismerje meg a számadótestnél üzemeltetett gépjárművek mindenkor műszaki állapotát, a BM-gépjármű — karbantartási —, javítási rendszerét, az egyes típusokra vonatkozó üzemeltetési, karbantartási előírásokat.

b) Gyakorlatilag — az időszakos javítási ütemtervnek megfelelően — irányítsa a napi karbantartási, javítási munkát, abban működjön közre és adja át tapasztalatait.

c) Alakítsa ki a munkaidő, illetve a műhelyfelszerelések reális kihasználtságát biztosító munkamódszert.

d) Vegye át a javításra beérkező gépjárműveket, határozza meg a javítási részfeladatokat, állítsa össze az alkatrész-, anyagigényt, menetközben ellenőrizze a javítások szakszerűségét, vegye el a kijavított gépjárművek műszaki és közlekedésbiztonsági vizsgálatát.

e) Hibamegállapító vizsgálat alapján határozza meg a vállalati úton végzendő javítási munkákat, készítse el a „javítási megrendelőt”, intézze a javításba adást — javított gépjárművek át vételét — és végezze a kapcsolódó feladatokat.

f) Bírálja el a gépjárművek javítása során kiszerezelt alkatrészek további használhatóságát, illetve javíthatóságát, végeztesse el az alkatrészek raktárra történő felújítását.

g) Vezesse a részére általánosan, illetve a VIII. fejezetben előírt speciális javítóműhelyi; munkaidő és anyagfelhasználási nyilvántartásokat, elszámolásokat.

h) Végezze el a szakmai továbbképzési tervben részére előírt feladatokat.

i) Rendszeresen tájékoztassa a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezetőt a műhely munkájáról, a karbantartások, javítások végrehajtásáról, szolgáltatáson tapasztalati adatokat a számadótest javítási szükségleteinek felméréséhez.

4.25 Gépjármű-szerelő

a) Ismerje meg a számadótestnél üzemelő gépjárművek típusát, szerkezeti sajátosságát, javításának módját, az egyes típusokra vonatkozó üzemeltetési és karbantartási, javítási előírásokat, szakszerűen végezze el a gépjárművek technikai ellenőrző vizsgálatát, javítását.

b) Irányítsa a gépjárművezetők részére kötelező napi karbantartási munkákat.

c) Számoljon el a felvételezett karbantartó, javító anyagokkal, továbbá a javítás során kiszerezelt csereköteles anyagokkal, alkatrészekkel.

d) Rendeltetésének megfelelően használja és rendszeresen ápolja a műhely berendezéseit, felszereléseit és a szerszámokat.

e) Tartsa be a műhelyre vonatkozó munkavédelmi és balesetelhárítási előírásokat.

f) Rendszeresen képezze magát, bővítse szakmai ismereteit.

g) Működjön közre a gépjárművezetők gyakorlati szakoktatásában.

4.26 Ügyintézői gépkocsi-szakfelelős.

a) Ismerje a gépjármű karbantartás-javítás rendszerét, az egyes típusokra vonatkozó üzemeltetési, karbantartási előírásokat.

b) Hajtsa végre a számadótesten belül szabályozott rendszerben az ügyintézői gépkocsik üzemeltetésével, karbantartásával, javításával kapcsolatosan részére előírt feladatokat.

c) Kísérje figyelemmel a felügyelete alá tartozó gépkocsik műszaki állapotát, gondoskodjon azok állandó üzemképességének, illetve üzembiztonságának fenntartásáról.

d) Az indulás — napi szolgálat megkezdése — előtt rendszeresen vizsgálja meg a gépkocsik KRESZ-ben előírt műszaki, közlekedésbiztonsági felszereltségét, a biztonsági és jelzőberendezések működését.

e) Vegye át a javítást igénylő gépkocsikat, a jelzett meghibásodást vizsgálja felül, a kisebb javításokat, alkatrészcsereket végezze el, ha erre nincs mód, adja javításba a gépkocsit és intézze az ezzel járó adminisztrációt.

f) Kísérje figyelemmel a napi karbantartás végrehajtását és a javítási ütemtervben meghatározott időben végeztesse el a technikai ellenőrző vizsgálatokat. Győződjön meg a javítások szakszerűségéről, végezze el a kijavított gépkocsik műszaki, közlekedésbiztonsági vizsgálatát.

g) Szervezze meg a gépkocsik ügyintézők közötti átadásának — átvételének gyakorlati végrehajtását.

h) Gondoskodjon a menetközben meghibásodott gépkocsik helyszínen történő kijavításáról vagy bevontatásáról.

i) Kísérje figyelemmel és — gyakorlati tapasztalatainak átadásával — segítse elő az ügyintézői gépkocsit vezetők műszaki-közlekedési szakismereteinek fejlődését.

j) Gondoskodjon az ügyintézői gépkocsik napi forgalmazás befejezése utáni tárolásáról.

k) Rendszeresen ellenőrizze a menetlevél és a hibajelentő lap szabályszerű vezetését, összesítse az üzemanyag-felhasználást, végezze el az elszámolással járó adminisztratív feladatokat.

l) Követelje meg az ügyintézői gépkocsit vezetőktől a vonatkozó utasítások, szabályok betartását, az észlelt rendellenességeket jelentse a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezetőnek.

4.27 Gépjármű-indító

a) Feladatának ellátásához szükséges mértékben ismerje meg a gépjármű-igénybevételi, forgalmazási és menetokmányozási előírásokat.

b) Vezesse a gépjármű indítónaplót, végezze a gépjárművek indítását, érkeztetését, a menetlevél megfelelő kezelését, ott, ahol üzemanyag kezelésével meg van bízva, végezze el a kiadott üzemanyag elszámolásával járó feladatokat.

c) Tartsa nyilván a gépjárművek igénybevételének elrendelésére jogosultaktól kapott kirendeléseket és ennek megfelelően biztosítsa a gépjárművek indítását.

d) A gépjárművek indítása előtt győződjön meg a főfoglalkozású, illetve ügyintézői gépkocsit vezetőknek az adott gépkocsi vezetésére való jogosultságáról, az előírt menetokmányok meglétéről, előírás szerinti vezetéséről.

e) Tartsa számon a kirendelt gépjárművek úticélját, és a telephelyről ki nem rendelt gépjárművek szolgálatában levő vezetőinek, illetve az ügyeletes gépjárművezetőknek a tartózkodási helyét.

f) Győződjön meg a telephelyre történő be- és kilépés jogosultságáról.

g) A gépjárművezetésre való alkalmatlanság, ittasság és egyéb rendellenesség észlelése esetén tagadja, illetve akadályozza meg a gépjármű indítását, ezt azonnal jelentse a kirendelőnek és a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezetőnek, illetve munkaidőn túl az ügyeletes tisztnek.

4.28 Gépjárművezetők

a) A főfoglalkozású gépjárművezető a vonatkozó érvényes utasítások alapján és a számadótesten belül szabályozott rendszer keretében végezze a gépjárművek vezetésével, kezelésével járó feladatokat.

Ezen belül;

- Vezesse a menetlevelet és számolja el a teljesített km-eket, a gépjármű üzemeltetése közben felhasznált üzemanyagokat.
- Ismerje meg a gondjaira bízott gépjárművek szerkezetét; végezze el az előírt napi karbantartást és a kisebb javításokat — alkatrészcsereket, a javítási ütemtervben meghatározott időben gondoskodjon a technikai ellenőrző vizsgálatok elvégzéséről, nagyobb meghibásodás esetén kezdeményezze a gépjármű kijavíttatását, működjön közre a javítás elvégzésében.
- Ismerje meg a BM gépjárműveinek forgalmazását, igénybevételét, vezetését szabályozó parancsok, utasítások előírásait, a közlekedésrendészeti szabályokat és tartsa be azokat, gondoskodjon a gépjármű megfelelő őrzéséről, illetve biztonságos elhelyezéséről.
- a gépjármű átadása-átvétele alkalmával szakszerűen végezze el a műszaki, közlekedésbiztonsági átvizsgálást, a szerszámkészletet, az egyéb tartozékokat szabályszerűen vegye, illetve adja át.
- Ismerje a gépjármű üzemeltetési és fenntartási normákat, rendszeresen kísérje figyelemmel a gondjaira bízott gépjármű normához viszonyított üzemanyag-fogyasztását, és az észlelt túlfogyasztást azonnal jelentse a szakmai előljárónak.

- Vezesse a gépjárművet szakszerűen, rendeltetésszerűen, kikapienten, a vezetésre való teljes figyelemmel; a gépjármű vezetését megkezdeni már a legkisebb mértékű előzetes alkoholfogyasztás esetén sem szabad, vezetés közben alkoholt fogyasztani, gépjárművet alkoholos befolyásoltság alatt vezetni tilos!
- Ha vezetés közben álmosságot, rosszulletet érez, azt azonnal jelentse a gépkocsi parancsnokának, ha egyedül van, álljon meg és tartson pihenőt, súlyosabb esetekben a lehető legrövidebb úton kérjen segítséget.
- Közúti baleset bekövetkezése esetén tartsa be a KRESZ vonatkozó szabályait, illetve végezze el a VII. fejezetben előírt és a baleset megtörténte után végrehajtandó feladatokat.
- Az általa jogtalanak vélt igénybevételre hívja fel a kirendelő, vagy a vele utazó parancsnok figyelmét, észrevételezését, illetve a jogtalan igénybevétel megtörténtét jelentse szolgálati előljárójának.
- Rendszeresen képezze magát, bővítse szakmai ismereteit, vegyen részt a továbbképzéseken.
- Az illetékes ellenőrző közegek felszólítására mutassa fel a gépjármű menetokmányait (forgalmi engedély, menetlevél) és a gépjárművezetői igazolványát (KPM ellenőrnek csak a gépjárműforgalmi engedélyt kell felmutatni).
- A szolgálat befejezése után a gépjárművet a telephelyen szolgálatot teljesítő indítónak (ügyeletesnek) adja át, vizsgálja át a gépjárművet, hogy abban nem maradtak-e utasok által otfelejtett idegen tárgyak (iratok, okmányok, fegyver, lőszer stb.)

b) Az ügyintézői gépkocsit vezető a számadótesten belül — a helyi sajátosságok figyelembevételével — kidolgozott igénybevételi, forgalmazási rend keretében; a gépkocsival rendelkező szolgálati parancsnok által meghatározott időpontban és útvonalon vezette a részére kijelölt és általa a törzslapon átvett gépkocsit és végezze el a gépkocsi kezelésével járó, reá előírt feladatokat.

A gépkocsi vezetésével, kezelésével kapcsolatos feladataik alapvetően megegyeznek a főfoglalkozású gépjárművezetőkre előírtakkal;

Ezen belül;

- Ismerje meg az általa vezetett gépkocsitípusra vonatkozó alapvető kezelési és műszaki előírásokat.

- Az arra meghatározott helyen (telephelyen, garázs) és módon vegye át, illetve az igénybevétel után oda szállítsa vissza és adja át az ügyintézői gépkocsit.
- A gépkocsi igénybevétele előtt különös gonddal végezze el az előírt ellenőrzéseket, győződjön meg a közlekedésbiztonsági és jelzőberendezések megbízható működéséről, a gumik állapotáról, az észlelt hibákat jelezze az ügyintézői gépkocsi-szakfelelősnek.
- A szolgálati, szállítási feladatokat a legrövidebb úton hajtsa végre.
- Rendellenességek észlelése esetén azonnal álljon meg a gépkocsival és amennyiben lehetséges, állapítsa meg a hibát.
- A kisebb hibákat — a lehetőségekhez és körülményekhez képest — az út folytatása érdekében a helyszínen javítsa meg.
- Ha útközben álmoságot, rosszzullétet érez, a vezetést adja át a gépjárművön utazó, vezetésre jogosító igazolvánnyal rendelkezőnek, ha erre nincs mód, álljon meg és tartson pihenőt, súlyosabb esetekben a lehető legrövidebb úton kérjen segítséget.
- A javítási ütemtervben meghatározott időpontban — a kijelölt ügyintézői gépkocsi-szakfelelős útján — végeztesse el a technikai ellenőrző vizsgálatokat.
- Az igénybevétel után a gépkocsit a telephelyen szolgálatot teljesítő gépkocsi-szakfelelősnek vagy az ügyeletes szakközegnek adja át.
- Vezesse a menetlevelet és a felhasznált üzemanyagról — az előírt időközönként — számoljon el az ügyintézői gépkocsi-szakfelelősnek.

4.29 Gépkocsiparancsnok

a) Ismerje a KRESZ előírásait, valamint a BM gépjárműveire meghatározott igénybevételi és a (csoportos személy-, vagy a különleges) szállításra vonatkozó szabályokat. Biztosítsa ezek minden körülmény közötti betartását.

b) Kísérje figyelemmel a gépkocsi menetokmányainak meglétét, ellenőrizze a menetlevéltömb szabályos kitöltését, a szolgálat befejezése után aláírásával igazolja az igénybevételt a menetlevélben, utasítsa a gépkocsivezetőt a legrövidebb úton való bevonulásra.

c) Akadályozza meg, hogy az igénybevétel ideje alatt a gépkocsivezető szeszestalt fogyasszon, a gépkocsivezetést jogtalan

személynek átadja, és azonnal intézkedjen a szolgálati idő alatt ittas állapotban levő vagy szeszestalt fogyasztó gépkocsivezető leváltására.

d) Menetközben, de különösen éjszaka többször győződjön meg a gépkocsivezető éberségéről, fáradtságról, álmoságról vagy rosszullét jeleinek észlelése esetén biztosítson részére pihenőt.

e) Csapatszállításnál a szállítótérben helyet foglalók közül nevezzen ki helyetteket és bízza meg a szállított személyek felügyeletével.

4.30 Utasok magatartása a BM gépjárművein.

a) A BM gépjárművein utazó személyek mindenkor a gépkocsi parancsnokának vannak alárendelve, annak utasításait kötelesek végrehajtani.

b) Nyitott gépjárművön történő csoportos személyszállítás esetén menet közben — lakott területen belül és kívül egyaránt — dohányozni tilos! Csukott gépjárművön a parancsnok engedélyt adhat a dohányzásra.

c) A gépkocsi utasai ügyeljenek a gépjármű állagának, tisztaságának megőrzésére, kerüljék a feltűnő viselkedést, tartsák be a testi épség és a vagyonbiztonság megőrzésére vonatkozó előírásokat.

III. FEJEZET

GÉPJÁRMŰVEK, GÉPJÁRMŰ SZAKANYAGOK, SZOLGÁLTATÁSOK TERVEZÉSE, A SZÜKSÉGLETEK KIELÉGÍTÉSÉNEK RENDJE

5. A gépjárműszolgálat eszközei, szakanyagai

5.1 Járművek:

5.11 Gépjárművek.

- Személygépkocsik.
- Tehergépkocsik.
- Vontatók.
- Társas gépkocsik.
- Speciális gépkocsik.
- Egyéb gépjárművek.
- Motorkerékpárok.

5.12 Vízijárművek:

- Hajók.
- Kishajók.
- Motorcsónakok (külmotor).

5.13 Légijárművek:

- Repülőgépek.
- Helikopterek.

5.14 Pótkocsik és utánfutók.

5.15 Kerékpárok.

A speciális és egyéb gépjárművek használatának szabályait, beépített szerkezeteit a gazdálkodásilag illetékes szolgálat különböző utasításai, illetve cikkjegyzékei tartalmazzák.

A vízijárművekre (a vízijármű-szakszolgálatra), továbbá a légijárművekre nézve az anyagi-technikai vonatkozású szabályokat külön utasítások írják elő.

A járművek közlekedési szempontból való általános meghatározásait az érvényes KRESZ, a Hajózási Szabályzat és a repülési, légiszolgálati szabályzatok tartalmazzák. A megfelelő járműkategóriába való tartozást a forgalmazási okmányok rögzítik.

5.2 Szakanyagok

5.21 Gépjármű-fődarabok.

5.22 Szerkezeti alkatrészek.

5.23 Egyéb anyagok.

- Gumiabroncsok, tömlők, tömlővédők
- Akkumulátorok
- Elektromos felszerelések, kábelek
- Üzemanyagtároló és kimérő edényzet
- Gépjármű forgalmi rendszámok
- Hajtó-, kenő és karbantartó anyagok

A járművek és szakanyagok teljes körét, cikkenkénti részletezését a típusonkénti, illetve az összevont cikkjegyzékek tartalmazzák.

A gépjármű eszközök, anyagok gazdálkodás — beszerzés (központi, helyi), nyilvántartás, selejtezés, értékesítés — szempontjából való csoportosítását és a vonatkozó előírásokat az 1. sz. függelék tartalmazza.

6. Szükségletfelmérés alapjai

6.1 A szükségletfelmérés — tervezés — tervmódosítás általános elveit a költségvetési tervkészítés mindenkor rendje és szabályai, valamint „Az Anyagi Technikai Szolgálat Általános Szabályzat”-a előírásai határozzák meg.

6.2. A gépjármű, a szakanyag, illetve szolgáltatási szükségletek felméréséhez, tervezéséhez alapul szolgálnak;

- a középtávú gépjármű-fejlesztési terv előirányzatai,
- a gépjárműállomány-táblázatban jóváhagyott gépjármű mennyiségek,

- az érvényes gépjárműnormák kötelező előírásai, kiszabatai,
- a gépjármű-anyagkészletek — normákhoz viszonyított — feltöltöttsége,
- a jóváhagyott vagy felsőfokon elrendelt, tervbe vett szervezeti változás, feladatnövekedés, csökkenés,
- a megelőző időszakok km-teljesítmény — költségráfordítási és anyagfelhasználási tényezői, továbbá a tervidőszakban várható szolgálati szállítási szükségletek gépjármű, szakanyagi és szolgáltatási igényei.

6.21 A középtávú (5 éves) gépjármű-fejlesztési terv — a távlati fejlesztési tervek keretében — perspektivikusan, éves ütemezés szerinti bontásban határozza meg a BM szolgálati feladatainak ellátásához biztosítható gépjárművek mennyiségét, összetételének fő arányait, az utánpótlás mértékét.

6.22 Gépjárműállomány-táblázat: a BM szervei részére a középtávú (5 éves) terv időszakra jóváhagyott gépjárművek mennyiségét;

- gépjármű-nem (személy, teher, speciális stb.),
- teljesítmény-kategória (kis-, közép- és nagyteljesítményű),
- az igénybevétel jellegének megfelelően rendőri vagy közületi rendszám

szerinti megosztásban, szervenkénti bontásban határozza meg.

a) A gépjárműállomány-táblázat módosításának, a gépjárművek vezénylésének, átcsoportosításának szabályait a vonatkozó miniszteri utasítás írja elő.

b) A különleges szolgálati feladatok ellátásához szükséges — a szériában gyártott, általánosan forgalmazott közúti gépjárműtípusoktól rendeltetésében, szerkezetében alapvetően eltérő, illetve átalakított — speciális gépjárművek rendszeresítési eljárás alá tartoznak, ezért gépjárművekre nézve a gépjárműállomány-táblázatban való jóváhagyás előtt a rendszeresítést az érintett szolgálati szerveknek kezdeményezniük kell.

6.23. A gépjármű-normák jellegüket tekintve a következők:

a) Fenntartási, ráfordítási normák (alkatrész, gumiköpeny, üzemanyag, tárolóedényzet stb. normák).

b) Teljesítménynormák (gépjármű összlefutási km-normák, havi igénybevételi km-normák, gumiabroncs minimális futási km-norma).

c) Költség- (forint-) normák; a mennyiségi anyagfelhasználási normák Ft vetületei, 1 km-re eső összráfordítási költség-normák.

d) Készletnormák; a gépjárművek folyamatos üzemeltetéséhez tárolható alkatrész-, anyag- és üzemanyag-készletek; mennyiségi vagy Ft-keret előírásai (raktári tartalékkészlet) üzemanyag „A” készlet).

A gépjármű normákat a mindenkor érvényben levő „Norma-utasítás”, az „M”-készletek mértékét, rendeltetését, képzését és felhasználását külön utasítások írják elő. Az üzemanyag „A”-készlet rendeltetését, mennyiségét és felhasználását; a 3. sz., tárolását a 9. sz., nyilvántartását a 30. sz. függelékek tartalmazzák.

7. A szükségletek tervezése

7.1 Az éves gépjármű, gépjármű-szakanyag és pénzszükségleti (költségvetési) tervjavaslatot a költségvetés készítését általánosan szabályozó utasításokban és az évenként kiadott tervezési útmutatókban, illetve kiegészítéseikben meghatározott költséghelyeken, az ott előírtak szerint kell összeállítani.

7.11 A gépjárművek, szakanyagok vonatkozásában a szükségleti tervjavaslatban szerepeltetni kell:

a) Gépjármű fejlesztésként:

- a középtávú gépjármű fejlesztési terv ütemezése alapján; az adott évre esedékes gépjárműveket, az állománytáblázat feltöltésére,
- az előző évről valamely okból nem biztosított gépjárműveket,
- a tervezés idejéig ismert — szervezeti vagy feladatköri változából származó — és a gépjárműállomány-táblázatban már jóváhagyott, de a középtávú fejlesztési terv ütemezésétől eltérő gépjármű igényt.

b) A gépjármű-állomány amortizációs utánpótlásaként:

- az előírt összlefutási km-teljesítménynormát a tervidőszak alatt teljesítő gépjárművek utánpótlását, a tervezett km-túlfuttatások figyelembevételével,
- a tervezés idejéig ismert egyéb okok miatti gépjármű utánpótlási többlet igényeket; az összlefutási km-normát vagy a tervezett km-túlfutást a megnövekedett igénybevételek miatt

várhatóan a tervezettnél előbb (még a tervezési időszak alatt) teljesítő, gazdaságosan nem javítható vagy balesetes gépjárművek pótlását.

c) Azokat a még felújítás alá vont gépjárműveket (a műszaki állapot gondos felülvizsgálása alapján), amelyek az előírt km-teljesítményt a tervidőszakban érik el; típus db-szám és a felújítási költség feltüntetésével.

d) Az alkatrész- és anyagszükségleteket

- a 6.23 pont szerinti gépjármű-normák,
- a jóváhagyott gépjármű-állomány db-száma — mint mérőszám — és az előre jelzett gépjárműtípus változások,
- az előző évi km-teljesítmények és felhasználási tényszámok,
- a tervezési év végéig várható zárókészletek

alapján, illetve a fentiek együttes figyelembevételével; Ft-értékben.

e) Költségfedezetként; a gépjárművezetők egyéni jutalmazására szükséges pénzeszközöket, az előző évi és a várható teljesítmények alapján.

f) Külső (vállalati) javítások, szolgáltatások költségfedeztet; a gyakorlat tapasztalati tényszámai alapján.

8. Évközbeni igénymódosítás (tervmódosítás)

8.1 A 7.11 pont alatt taglalt — de a tervezési időszakban még nem ismert — soron kívüli gépjármű-igények kielégítését, a gépjárművek ütemezéstől eltérő kiadását, illetve a gépjármű-nemen és kategórián belüli típusváltozásokat a 6.1. pont alatt hivatkozott utasításokban és a 2. sz. függelékben előírtak szerint kell kérni.

8.2 Az előírt összlefutási km-norma teljesítése előtt szükségessé vált gépjárműcseréket a felsőfokú szakmai és gazdálkodó szerv hagyja jóvá.

8.3 Az előre nem látható szervezeti, feladatköri változások miatt jelentkező és állomány-átcsoportosítással ki nem elégíthető többlet gépjármű-igények felmerülése esetén — a költségfedezet, illetve a beszerzési lehetőség biztosításán túl — előzőleg a gépjárműállomány-táblázat módosítására kell intézkedni, az érvényes miniszteri utasítás vonatkozó előírásai szerint.

9. A jóváhagyott éves költségvetési terv teljesítése, a szükségletek kielégítése

9.1 A gépjárművek, anyagok biztosítása, rendelkezésre bocsátása történhet:

9.11. A költségvetési terv végrehajtása keretében;

- az éves ellátási terv alapján; központi beszerzéssel, illetve központi készletből,
- a számadótesti hatáskörben; helyi beszerzés útján.

9.12 Készlet-átcsoportosítással

9.2 Az éves ellátási tervben visszaigazolt gépjárműveket, központi beszerzésű anyagokat a központi tárolószerv — a kiutalás-vételezés külön szabályozott rendszerében — bocsátja a számadótestek rendelkezésére.

9.21 A fejlesztésként biztosított gépjárműveket a központi tárolószerv az ellátási terv szerinti ütemben, külön igénybejelentés nélkül, előzetes értesítés alapján adja ki.

9.22 Az utánpótlásként — az amortizációs cseretervben — jóváhagyott gépjárművek kiadásához a központi tárolószervhez előzetes igénybejelentést (az előírt gépjármű leadási javaslatot) kell előterjeszteni.

9.23 A központi (bizományosi) beszerzésre tervezett szakanyagokat — előzetes igénybejelentés alapján — negyedévenkénti arányos ütemezésben kell átvenni a központi tárolószervtől.

A központi alkatrész-anyag beszerzésre tervezett költségkeret terhére csak rendkívül indokolt esetben lehet helyi beszerzést eszközölni. Ekkor — a kettős költségfelhasználás elkerülése végett — a nagyobb összegű helyi beszerzéseket az ellátási beszerzési terv módosítása és költségkeretek rendezése céljából a felsőfokú gazdálkodó szervnek előzetesen be kell jelenteni, illetve az előírt módon lemondással kell élni.

9.3 A gépjármű-szakanyagok helyi beszerzését a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető — a vonatkozó népgazdasági rendelkezések és BM-utasítások előírásainak betartásával — úgy irányítsa, hogy a megrendelések kellő időben feladásra kerüljenek, a megrendelt szakanyagok választék szerinti összetétele igazodjon a tényleges szükségletekhez (fogyáshoz), felesleges készletek ne képződjenek és a gazdaságossági szempontok érvényesüljenek.

9.4 A felesleges készletek képződését készlet-átcsoportosítással is akadályozni kell a meghatározott jogkörök és eljárási módok szerint.

10 A leadásra kerülő, illetve kiutalt gépjárművek átadása, átvétele, értékesítése

10.1 A gépjármű-ellátási tervben jóváhagyott gépjárművek kiadását a cseregépjárművek leadása, illetve értékesítése után kell végrehajtani.

10.2 A gépjárműveket csak a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető vagy akadályoztatása esetén írásbeli megbízásával a helyettese (szakelőadó, műhelyvezető, műmester) adhatja le, veheti át, illetve értékesítheti.

10.3 A kölcsönként kiadott, továbbá a központilag felújításra kerülő, illetve a központi értékesítés alá vont gépjárműveket a központi tárolószervhez kell leadni.

10.4 Leadás, átadás. (Központi tárintézetnek)

10.41 Leadás előtt a gépjármű menetokmányait le kell zárni. A gépjármű forgalmi rendszámát, forgalmi engedélyét és törzslapját, balesetes gépjárműnél a sérülési jegyzőkönyvet a gépjárművel együtt le kell adni.

10.42 A leadásra kerülő gépjármű üzemanyagtartályát indulás előtt — ha az nem vontatva vagy szállítva kerül leadásra — az úticél megtételéhez szükséges üzemanyag mennyiséggel kell feltölteni.

10.43 A kölcsön gépjárművek üzemeltetése során felmerült hibáit leadás előtt ki kell javítani.

10.44 A gépjárműveket — megbontás nélkül, a gyári műszaki felszereltséggel, hiánytalanul, a legutolsó üzemeltetési állapotnak megfelelően, alapfelszereléssel — kell leadni.

10.5. A számadótesti hatáskörben engedélyezett — a kereskedelmi szerveknél történő — gépjármű-értékesítés részletes szabályait a BM-vagyontárgyak használatból való kivonására vonatkozó utasítások írják elő.

10.6 Kiadás, átvétel (Központi tárintézettől)

10.61 A gépjárműveket a rendszerezített okmányok alapján kell kiadni, melynek az általánosan meghatározott okmányolási adatokon kívül tartalmazni kell:

- a gépjármű forgalmi rendszámát, típusát,
- a gépjármű alvázszámát,
- a gépjárművel együtt kiadott üzemanyag minőségét, mennyiségét,
- a kiadás jogcímét (fejlesztés, utánpótlás, amortizációs csere, utólagos leadással történő csere, kölcsönként),
- a leadásra kerülő cseregépjármű rendszámát, típusát.

10.62 A kiutalt, kiadásra kerülő gépjárművet — a kiadást végrehajtó szervnek — el kell látni:

- forgalmi rendszámmal és forgalmi engedéllyel,
 - gépjármű törzslappal,
 - felszerelés- és szerszámjegyzékkel,
 - jótállási (garanciális) okmányokkal (garanciális csekkfüzettel),
 - „üzemeltetési és karbantartási utasítás”-sal,
 - menetlevéllel
- és azokat a gépjárművel együtt ki kell adni.

10.63 A kiutalt gépjárművek átvétele előtt az átvevőnek meg kell győződnie a kiutalási — és a 10.62 pontban meghatározott — okmányok meglétéről.

10.64 Egyeztetni, illetve ellenőrizni kell:

- kiutalási okmányon feltüntetett rendszámot, az átadásra kerülő gépjármű rendszámával,
- forgalmi engedélybe és a törzslapra bejegyzett alvázszámot, a gépjármű alvázszámával,
- a gépjármű épségét, sérülésmentességét,
- a gépjármű műszaki állapotát, különös figyelemmel a közlekedésbiztonsági és jelzőberendezések üzemképességére,
- a felszerelési és szerszámjegyzékben feltüntetett tartozékok meglétét,
- a gépjárművön levő gumiabrocsok jelölési számait,
- az üzemanyagtartály feltöltöttségét.

10.65 A gépjármű átvétele után az átvevő személyesen felelős a gépjárműnek a számadótest székhelyére — a legrövidebb úton történő — elszállításáért.

11. Számadótesten belüli gépjármű-ellátás, -gazdálkodás

11.1 Számadótesten belül az egyes szervek, alegységek gépjárművekkel való ellátását, a gépjármű-forgalmazás rendjét — az általános, illetve gépjármű-szolgálatra előírt szabályok betartásával — úgy kell kialakítani, hogy az a helyi sajátosságoknak a legjobban megfeleljen, és biztosítsa az anyagi fegyelmet.

11.11 A gépjárműveknek a szervek és alegységek közötti — az állománytáblázatban meghatározottak szerinti — elosztásáról a számadótest-parancsnok (gépjárműállomány-táblázattal rendelkező szerv parancsnoka) a szolgálati szállítási igényeknek megfelelően köteles gondoskodni.

11.12 A személy-, teher- és speciális gépkocsik üzemben tartását, műszaki kiszolgálását a számadótest telephelyén (telephelyein) centralizáltan — az V. fejezetben előírtak szerint kell — biztosítani.

11.13 A gépjárművek forgalmazását a gépjármű-szolgálat által központilag szervezeten — a IV. fejezetben foglaltak betartásával — kell megoldani.

11.14 A szülő motorkerékpárokat és kerékpárokat alegység- vagy személyi átalányrendszerben kell üzemben tartani, illetve fenntartani és forgalmazni; az érvényes miniszterhelyettesi utasításban és annak végrehajtási utasításában részletesen szabályozottak szerint.

11.2 A számadótestek gépjármű-szolgálati saját hatáskörben alakítsák ki a gépjárművek zavartalan fenntartásához, üzemeltetéséhez szükséges raktári alkatrész-anyagkészleteiket; a mennyiségben és Ft-értékben meghatározott érvényes készlet-normák betartásával. A készletek választék szerinti összetételének igazodnia kell az üzemeltetett gépjárműtípusokhoz.

A készletek mennyiségi, választék szerinti és Ft-értékbeni alakulását rendszeresen figyelemmel kell kísérni, a kifutó gépjárműtípusok alkatrészeit kellő időben értékesíteni kell.

11.3 A gépjárművekhez a gépjárművezetők részére az alapfelszerelésen felül kiadott szerszámok és egyéb anyagok, eszközök nyilvántartásának, okmányolásának szabályait a Műszaki Szakutasítás és az e tárgyban kiadott külön utasítások tartalmazzák.

12. Szolgálati szőlő motorkerékpárok személyi tulajdonba adása

12.1. A gépjárműállomány-táblázat alapján biztosított valamennyi szolgálati szőlő motorkerékpárt térítés nélkül személyi tulajdonba kell adni annak a belügyi dolgozónak, aki

- a motorkerékpárral az előírt futási km-normát 10⁰/₀-kal túlteljesítette,
- az előírt futási km-norma utolsó 30⁰/₀-át saját maga teljesítette.

A motorkerékpár személyi tulajdonba való átadásáról a számadótest parancsnoka dönt.

A motorkerékpárral az alapfelszerelésként kiadott szerszámzatot a használó tulajdonába kell adni.

12.2 A személyi tulajdonba adás a fenti feltételeken túl csak akkor engedélyezhető, ha a használó

- az átalányrendszerben üzemeltetett motorkerékpárt állandóan üzemképes állapotban tartotta, a karbantartást, javítást rendszeresen elvégezte vagy elvégeztette, illetve mindezek elmulasztásából a szolgálati feladatok ellátása hátrányt nem szenvedett;
- a nem átalányrendszerben forgalmazott motorkerékpár esetében az érvényes normautasításban előírt fenntartási (karbantartási) alap Ft-normát — az általa történő forgalmazás teljes ideje alatt — a felhasznált üzemanyag értéke nélkül nem lépte túl.

12.3 Személyi tulajdonba adható a nem átalányrendszerben forgalmazott motorkerékpár abban az esetben is, ha az alapnormával szembeni túllépés Ft összegét a használó visszatéríti.

12.31 Az idegen személy által okozott balesetből, vagy véletlen káresetből származó költségeket a javítási és anyagfelhasználási költségeknél figyelmen kívül kell hagyni.

12.32 A motorkerékpár házi műhelyben történő javítása esetén a szakemberek órábéré, továbbá a szerszámkészlet minimusra való feltöltése, vagy a kártérítés alapján pótoltt szerszámok Ft-értéke nem terheli az 1 km-re eső javítási és anyagfelhasználási költségnormákat.

12.4 Ha a használó az előírt 10⁰/₀-os km-túlfutást nem teljesítette, illetve az alapnorma teljesítéséből még legfeljebb 15⁰/₀ hiányzik; a nem teljesített km-ekre eső amortizációs hányad megtérítése mellett a motorkerékpár saját tulajdonba adható.

12.5 A feltételek teljesítése esetén sem adható át a motor-kerékpár annak a belügi dolgozónak,

- aki a használati időszak alatt saját hibájából halálos, vagy 20 napon túl gyógyuló személyi sérüléssel balesetet okozott,
- aki ellen bünvádi eljárás van folyamatban, vagy minden kétséget kizáróan fegyelmileg elbocsátásra kerül.

12.6 A km-normán felüli futást csak megfelelő műszaki állapotú szóló motorkerékpárra nézve szabad engedélyezni. Ezért az érintett motorkerékpárokat a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető a norma szerinti km lefutása után köteles műszakilag felülvizsgálni, hogy azoknak üzem- és közlekedésbiztonságát a norma túlteljesítése nem veszélyezteti-e. Ha a motorkerékpár — műszaki állapotánál fogva — a km-norma 10%-os túlteljesítésére nem alkalmas, a további használat nem engedélyezhető, hanem az előírásoknak megfelelően azt selejtezésre kell leadni.

12.7 Az előírt km-normán felüli túlteljesítés időszakában az átalányrendszerben üzemeltetett motorkerékpárokhoz a norma szerinti Ft kiszabatot (üzemanyag, karbantartás együtt), a nem átalányrendszerben üzemeltetett motorkerékpárokhoz pedig az üzemanyagot és a rendszeres javítási feltételeket (alkatrészeket, anyagokat, háziműhelyben vagy külső vállalattal történő javítást) a számadótest köteles biztosítani. A túlteljesítés időszakában azonban a motorkerékpárhoz komplett motor, henger dugattyúval, gumiabroncs, üzemanyagtartály, komplett kerék és váz nem adható ki.

Kivételt képez, ha a fenti fődarabok kicserélése idegen személy által okozott baleset, vagy egyéb vétkes káreset miatt válik szükségessé.

12.8 A személyi tulajdonba átadott, átalányrendszerben üzemeltetett motorkerékpárokat a szolgálati feladatok ellátására fel lehet ajánlani. Ebben az esetben a motorkerékpár átvevőjétől nyilatkozatot kell kérni arra vonatkozóan, hogy szolgálati munkáját a továbbiakban a tulajdonába átadott motorkerékpárral kívánja-e ellátni, vagy új motorkerékpár kiadását kéri.

A személyi tulajdonba átadott, átalányrendszerben üzemeltetett motorkerékpárok szolgálati célra való felhasználásának rendjét, az azért térítendő összegeket stb. a vonatkozó érvényes miniszterhelyettesi utasítás és végrehajtási utasítása írja elő.

12.9 A személyi tulajdonba adás feltételeinek teljesítése közben történő áthelyezések esetén — az áthelyezett kívánságára — a használatban levő motorkerékpárnak az új szolgálati hely-

re való átadásával (cseréjével) elő kell segíteni a teljesítés befejezésének lehetőségét.

Számadótesten belül — az egységek közötti — motorkerékpár cseré a számadótest anyagi osztályvezetője engedélyezheti. A számadótestek közötti átcserélést a gépjármű osztály esetenként engedélyezi.

A testületi számadótestek közötti átcserélés engedélyezése a testületi országos parancsnokságok anyagi és technikai osztályainak hatáskörét képezi.

A személyi tulajdonba adáskor a 27. számú Függelék szerinti jegyzőkönyvet kell felvenni és az ott előírt feladatokat kell végrehajtani.

IV. FEJEZET

GÉPJÁRMŰ IGÉNYBEVÉTEL, FORGALMAZÁS, GÉPJÁRMŰVEZETÉS, SZÁLLÍTÁS

13. Szolgálati gépjárművek igénybevétele

A BM-gépjárművek rendeltetését, igénybevételét, szolgálati és magáncélú használatát, a forgalmazás, vezetés rendjét a vonatkozó kormányrendelet alapján kiadott érvényes miniszteri utasítás és a végrehajtási utasítások írják elő.

13.1 Szolgálati gépjárművet csak a rendeltetésének megfelelő célra, a szolgálati feladatok ellátásával kapcsolatos szállítási szükségletek, továbbá a személyi állomány meghatározott mértékű magáncélú szállításának kielégítésére, mindenkor a gazdaságosság figyelembevételével lehet igénybe venni.

13.2 A személyhez kötött és általános célú személygépkocsik engedélyezett mértékű rendszeres magáncélú, illetve lakás- és munkahely közötti utazásra történő igénybevételét, az arra jogosító beosztásban levő vezetők részére a miniszter engedélyezi.

13.3 Szolgálati feladatok ellátására — külön szabályozott mértékben és módon — a BM-dolgozók személyi tulajdonát képező személygépkocsik is igénybe vehetők.

13.4 Szolgálati célú igénybevételnek minősül azoknak a beosztottnak a munkahely és lakás közötti szállítása, akiknél azt a nagy távolság indokolja, és a szolgálati munkaidő kezdése vagy befejezése olyan időpontra esik, amikor közforgalmú járművek nem közlekednek.

13.5 Nem engedélyezhető magáncélú személy- és anyagszállítás a „speciális” és az „egyéb” kategóriákba tartozó gépjárművekkel (a darus gépkocsi kivételével).

13.6 A BM tulajdonát képező gépjárművek állami, társadalmi stb. szervek részére történő kisegítésképpen igénybevételét, kölcsönadását esetenként a felsőfokú szakmai és gazdálkodó szerv

engedélyezi; a gépjárműállomány-táblázattal rendelkező szerv parancsnokának indoklással ellátott javaslata alapján és egyúttal meghatározza a térítés összegét is.

13.7 Rendkívüli („M”) események, illetve természeti csapások alkalmával a BM-gépjárművek összevonását, vezénylését, kölcsönadását, más szervek általi igénybevételét külön utasítások, esetenkénti intézkedések szabályozzák.

14. A személyi állomány térítéses magáncélú gépjármű igénybevétele

A BM személyi állománya részére a magáncélú autóbusz és tehergépkocsi igénybevétel költségtérítés mellett történő engedélyezésének feltételei a következők:

14.1 Kedvezményes költségtérítés mellett engedélyezhető a BM-dolgozók részére

14.11 autóbusz igénybevétele kül- és belföldi csoportos kirándulások lebonyolítására.

14.12 Tehergépkocsi, darus gépkocsi, billenőplatós gépkocsi igénybevétele

— lakásszükségletek kielégítését szolgáló építkezésekhez; anyagszállításra,

— költözködéskor ingóságok szállítására.

a) Lakásszükséglet kielégítése alatt csak a BM-dolgozó, vagy vele igazoltan közös háztartásban élő, illetve nyugdíjas részére történő

— családház-építés, meglevő családi ház indokolt bővítése,

— társasházi építés, ha az építők olyan kötelezettséget vállaltak, hogy a saját lakás építésével részarányos anyagszállításokról saját maguk gondoskodnak,

— szolgálati vagy tanácsi bérlakás bővítése, indokolt korszerűsítése
értendő.

b) Nem tartozik a családház- vagy társasházépítés fogalmába a víkendház, nyaraló, hétvégi ház építése.

c) Átköltözködéskor az ingóságok szállítására tehergépkocsi igénybevétele csak a személyi igazolványba bevezetett, vagy kiutaló határozattal igazolt állandó lakás változtatása esetén engedélyezhető kedvezményes térítéssel. Amennyiben az átköltözkö-

dést szolgálati érdekek kívánják meg, úgy a gépjármű-használat „szolgálati igénybevétel”-nek minősül.

14.2 Teljes térítéssel engedélyezhető a tehergépkocsi igénybevétele egyéb anyagszállításra (pl. bútor, tüzelőszállítás) első sorban akkor, ha

- vállalati fuvarozásra nincs lehetőség,
- az állandó lakás távoleső, nehezen megközelíthető helységben (pl. határőrségi, rendőrségi őrsőkön) van,
- a BM-dolgozó — nyugdíjas — családi, szociális helyzete indokolja.

14.3 A díjtételek kiszabásának és a térítések okmányolásának rendje.

14.31 A térítési összegek kiszabásánál a km-teljesítményeket, illetve az igénybevétel idejét a telephelytől történő indulástól az oda-vissza érkezésig kell figyelembe venni.

14.32 Ha az igénybevételkor a megtett út óránként 10 km átlagot nem haladja meg, úgy az igénybevételért a kategóriánként 10 km-re meghatározott összeget kell téríttetni. Az igénybevételi órák számát 30 percen alul le, 30 perc felett pedig fel kell kerekíteni.

14.33 A szolgálati úticél megtétele utáni visszaút alkalmával tehergépkocsi magáncélú igénybevétele csak az adott igénybevételi jogcímnek megfelelő költségtérítés mellett engedélyezhető.

14.34. A jogosult vezető — parancsnok — által a vonatkozó utasítás szerint szociális szempontból engedélyezhető költségméréséklés alsó határa:

- kedvezményes költségtérítés alá tartozó jogcímek esetében: az igénybe vett gépjárműtípus norma szerinti üzemanyag-fogyasztásának kereskedelmi áron számított értéke,
- a teljes térítés alá tartozó jogcímek esetében: a kedvezményes költségtérítésre előírt (4. sz. függelék 1. pont) összeg.

14.35 A magáncélú igénybevételek alkalmával felhasznált km-eket és a térítési díjak befizetésének megtörténtét nyilvántartani és okmányolni kell.

A magáncélú igénybevételek engedélyezését szolgálati jegyen kell kérni.

A térítések jogcímenkénti mértékét, az engedélyezés módját és okmányolását a 4. sz. függelék, nyilvántartását a 22. sz. függelék tartalmazza.

15. Gépjármű-forgalmazás rendje

15.1 A BM-gépjárművek forgalmazásának rendszerét, általános feltételeit, alapelveit külön utasítás szabályozza. Az abban előírtaknak megfelelően a szolgálati gépjárműveket

15.11 Taxirendszerben; főfoglalkozású gépkocsivezetővel való vezetéssel, vagy

15.12 Ügyintézői gépkocsivezetési rendszerben; a felhasználók általi vezetéssel

kell forgalmazni.

15.2 Taxirendszer; a főfoglalkozású gépjármű-vezetővel való vezetésre kijelölt gépjárműveknek, a gépjárműállomány-táblázattal rendelkező szerven belüli vagy szervek közötti — öszszevont, nem osztályhoz, alosztályhoz kötött — igénybevétele, forgalmazása.

15.21 A taxirendszerű forgalmazásra a gépkocsikat és az azok igénybevételére jogosult szerveket a gépjárműállomány-táblázattal rendelkező vezető jelöli ki.

15.22 A taxirendszerű forgalmazásba vont gépjárművek igénybevételének koordinálását a gépjármű-szolgálat végezze. A kirendelésre a gépjárműállomány-táblázattal rendelkező szerv — szerven belül az érintett osztály, alosztály — vezetője vagy megbízottja jogosult.

15.23 Az igénybevételek összehangolására — nagyobb volumenű gépkocsipark taxirendszerű forgalmazása esetén — a gépjármű-szolgálat szervezésében, koordinálói munkakörben megfelelő képességű szakbeosztottat kell kijelölni. Ha a gépjárművek száma és az igénybevételek mértéke azt nem kívánja meg, a koordinálás ellátására — egyéb feladatot is végző — alkalmas személyt kell megbízni.

15.24 Az igénybevételekre való kirendelésre jogosult személyeket, a kirendelés módját, valamint az egyes osztályok, al-egységek részére engedélyezett km-felhasználás kereteit a szerv vezetője utasításban határozza meg. A több szerv közötti — öszszevont — taxirendszer esetén az illetékes vezetők a fentiek szabályozására közös utasítást adjanak ki.

15.25 Az igénybevételek sorrendiségében — az egyes szervek szállítási szükségleteinek ütközésekor — a gépjárműállomány-táblázattal rendelkező szerv parancsnoka (megbízottja) dönt.

15.26 A felhasználható km-kereteket az érintett szervek részére, az általuk előző évben (években) ténylegesen teljesített km-ek alapulvételével, az érvényes km-futási norma betartásával kell meghatározni. A felhasznált km-eket nyilván kell tartani.

A gépjármű-szolgálat esetenként köteles a kirendelésre jogosult vezetőt értesíteni a km-keret felhasználásának mértékéről, illetve a teljes km-keret felhasználásáról.

15.3 Ügyintézői gépkocsivezetéssel történő forgalmazásnak minősül, ha a szolgálati gépkocsit nem főfoglalkozású gépjármű-vezetők, hanem a belügyi szakfeladatokat ellátók maguk vezetik. A vezetés feltételeit, szabályait a 16.4. pont tartalmazza.

16. Gépjárművezetés szabályai

16.1. A BM szolgálati gépjárműveinek vezetésére az adott gépjárműre érvényes „Gépjárművezetői Engedély”-lyel és megfelelő gyakorlattal rendelkező:

16.11. főfoglalkozású gépkocsivezetők,

16.12. ügyintézői gépkocsik vezetésével megbízottak,

16.13. külön — gépkocsivezető megtartása mellett — vezetési engedéllyel rendelkezők jogosultak.

16.2 A gépkocsi vezetéséhez főfoglalkozású gépkocsivezetőknek ezen felül a gépjármű-kezelői vizsga, az utóbbi két jogcímen vezetőknek pedig a gépkocsi vezetésének engedélyezéséhez rendszeresített külön belügyi igazolvány szükséges. Ismerniük kell a II. fejezet 4.28. pontban, továbbá rájuk vonatkozó mértékben az egyes fejezetekben előírt szakkövetelményeket is.

16.3 Főfoglalkozású gépjármű-vezetők:

16.31. A BM valamennyi szervénél állományban levő, gépjármű-vezetői munkakör betöltésére kinevezett, illetve alkalmazott hivatásos vagy polgári állományú beosztottak, akiknek fő feladata a gépjármű vezetése és az azzal kapcsolatos szakfeladatok ellátása.

16.32. A személyi állománytáblázat szerinti beosztásuk betöltése szempontjából főfoglalkozású gépkocsivezetőnek minősülnek; a „Gépkocsivezető járór”-ök, illetve a „Sorállományú” gépjármű-vezetők.

16.33. Főfoglalkozású gépkocsivezetőként való kinevezéshez, alkalmazáshoz; az A, B, C, D kategóriájú alapvizsga és a „Gép-

járműkezelői” tanfolyam elvégzését igazoló vizsgabizonyítvány alapján kiadott „Gépjárművezetői Engedély” szükséges. Kivételt képeznek a „Sorállományú” gépjármű-vezetők, akik a megfelelő kategóriájú „alapvizsga”-bizonyítvány megszerzése után kiadott „Gépjárművezetői Engedély” alapján vezethetnek szolgálati gépjárművet.

A főfoglalkozású gépkocsit vezetők helyettesítésének szabályait, illetve a szolgálati (munkaidő) rendszerre vonatkozó rendelkezéseket külön utasítások tartalmazzák.

16.4 Az ügyintézői gépkocsik vezetőit a gépjárműállomány-táblázattal rendelkező szerv parancsnokának kell kijelölnie és megbíznia.

16.41 Az ügyintézői gépkocsit vezetőknek, az adott gépkocsitípusra előírt „alapvizsga” letételét igazoló „Gépjárművezetői Engedély”-lyel kell rendelkezniük.

16.42 A szolgálati gépkocsi vezetésére való alkalmasságról a megbízás előtt a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető próba-vezetéssel győződjön meg és arról írásbeli igazolást adjon.

16.43 A szolgálati gépkocsi vezetésére jogosító Igazolványt — a 16.13 pont alatti gépkocsivezetés kivételével — a megbízó parancsnok írja alá és adja ki.

Az Igazolvány kezelésére, megőrzésére, nyilvántartására vonatkozó előírásokat az 5. és 21. sz. függelék tartalmazza.

16.44 Egy-egy szolgálati gépkocsi vezetésével — a különleges gépkocsik kivételével — általában 2—6 fő ügyintéző bízható meg.

A gépkocsi vezetésével megbízottak csak a részükre kijelölt és általuk törzskönyvileg átvett gépkocsi vezetésére jogosultak.

16.45 Az ügyintézői gépkocsit vezetőtől a szolgálati gépkocsi vezetésére szóló megbízást és az Igazolványt vissza kell vonni, ha

- a gépjárművezetői engedélyt bármilyen okból megvonták, vagy az — orvosi igazolás hiányában — érvényét veszti,
- a gépkocsi műszaki állapotának megóvása érdekében nem megfelelő gondossággal járt el, vagy az előírt kötelemeknek nem tett eleget,
- a gépkocsi igénybevételeivel visszaélt, saját hibájából a gépkocsival súlyos balesetet okozott, vagy szabálytalanságot követett el.

16.46 Számadótesti viszonylatban — a 16.41-től és a 16.45 pontokban foglaltak alapján és a helyi sajátosságok figyelembe-

vételével — ügyintézői gépkocsinként külön utasításban meg kell határozni:

- az adott gépkocsi vezetésére jogosultak körét,
- a gépkocsi igénybevételének engedélyezésére jogosult vezetőt,
- a gépkocsi tárolási helyét és
- az igénybevétel, forgalmazás, karbantartás, javítás rendjét.

16.5 A főfoglalkozású gépjármű-vezetői státusz megtartása mellett külön engedély (Igazolvány) alapján történő gépkocsi vezetéséhez az adott gépkocsitípusra előírt alapvizsga letételét igazoló Gépjárművezetői Engedély szükséges.

16.6. A végrehajtó gépjármű-szakszolgálat beosztottai közül; a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető, a gépjármű-szakelőadó, a műhelyvezető, a gépjármű hibamegállapításokat, javítás utáni műszaki ellenőrzéseket végző szakmunkások a szerv állományába tartozó gépjárműveket — hibamegállapítás, általános műszaki vagy javítás utáni ellenőrzés céljából végzett próbaút során — külön engedély (Igazolvány) nélkül is vezethetik.

A felsőfokú szakmai szervhez és a testületi országos parancsnokságok középfokú gépjármű-szakszolgálati szerveihez beosztottak közül azokat, akik a gépjárművek műszaki színvonalát, a közúti forgalomban való részvételét — munkaköri jegyzékben foglalt feladataik keretében — rendszeresen ellenőrzik, ezen tevékenységükhöz a rendszeresített „Igazolvány”-nyal el kell látni. Az „Igazolvány”-on a gépkocsi rednszáma helyett a szerv megnevezését és „valamennyi gépjárművének” szövegét kell feltüntetni.

A főfoglalkozású gépjármű-vezetőkön és a személyi állománytáblázat szerint „gépkocsiveető járőr” beosztást betöltőkön, valamint az 1. bekezdésben megjelölt szakbeosztottakon kívül bármely címen szolgálati gépjárművet vezetőket „Igazolvány”-nyal kell ellátni.

16.7 Főfoglalkozású gépjármű-vezető a gépjármű-vezetést csak az adott gépjárműre érvényes Igazolványt felmutató személy részére adhatja át.

Egy gépkocsira kijelölt ügyintézői gépkocsit vezetők, a vezetést egymásnak adott igénybevételkor átadhatják.

Nem vonatkoznak a gépjármű-vezetés átadását tiltó rendelkezések a gépjármű-szolgálat 16.6 pont alatt megjelölt szakbeosztottaira.

A gépjármű-vezetés átadására minden más esetben adott utasítás végrehajtását a gépjármű-vezetőnek meg kell tagadnia. Ennek tényét, vagy a megtagadás ellenére történő gépjármű-vezetés átadásának elrendelését a gépjárművet vezető a legrövidebb időn belül írásban jelentse a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezetőnek.

16.8. A gépjárművet a kijelölt gépjármű-vezetőnek (vagy vezetőknak) törzslap szerint kell kiadni (átadni), és az átvételt a törzslapon aláírásukkal külön-külön igazolniuk kell.

A gépjármű szakszerű vezetésének, kezelésének biztosítása érdekében érvényesíteni kell a személyi felelősség elvét. Személyváltásnál, helyettesítésnél, vagy szolgálati váltásnál a gépjármű és tartozékai átadás-átvétel tárgyát képezi.

16.9. A BM gépjárműveivel a közúti forgalomban csak a KRESZ előírásai szerint, az abban meghatározott menetsebességgel lehet közlekedni. A BM gépjárműveit vezetőknak fokozott gondot kell fordítani a közlekedésrendészeti szabályok példás, fegyelmezett betartására, a balesetmentes közlekedés megvalósítására, az előzékeny, udvarias vezetésre. A szolgálati gépjárművek különleges körülmények közötti vezetését a 6. sz. függelék tartalmazza.

17. Szállítás

17.1. A személy- és anyagszállításokat úgy kell megszervezni, hogy több szolgálati terület időben és úticélban egybeeső szállítási igényeinek kielégítése koordináltan — ne külön-külön gépjármű igénybevétellel — történjen.

A rendszeresen ismétlődő, előre tervezett, vagy várható csoportos személy-, illetve anyagszállításokról számadótesti szinten negyedévi, vagy havi igénybevételi tervet kell készíteni;

- a kiképzési, továbbképzési, lövészeti tervek (csapategységek-nél bevonulások, leszerelések),
- az egyes szolgálati területek előre betervezett, illetve rendszeres szakfeladatai (ellenőrzések, szemlék stb.),
- a vételezési ütemtervben és az alegységek ellátási tervében szereplő anyagszállítások (a központi vételezésű és helyi beszerzésű anyagok szállítása, a berendezés, élelem, ruházat, tüzelő stb. kiszállítása az alegységekhez, egybekötve a lecserélendő, illetve selejt anyagok bevonásával, az őszi—tavaszi időszakra való átállással stb.) figyelembevételével.

17.11 Az érintett szolgálati területekkel koordinált negyedévi, havi igénybevételi tervet a számadótest anyagi vezetője hagyja jóvá.

17.12 A gépjármű-szolgálat a negyedévi, havi igénybevételi tervben szereplő szállítások végrehajtására készítsen konkrét heti ütemtervet.

Az érintett szolgálati területek a heti ütemezéstől eltérő, illetve újonnan jelentkező szállítási igényeiket kellő időben — a kivételes esetektől eltekintve legalább 48 órával előbb — közölik a gépjármű-szolgálattal.

17.2 A BM-gépjárművekkel történő személy- és anyagszállításokra nézve a közúti forgalomban való részvétel szempontjából alapvetően az érvényes KRESZ előírásai a kötelezőek.

17.21 A BM gépjárművein általában csak BM-állományba tartozó személyek szállíthatók, állományba nem tartozó személy csak;

- szolgálati ténykedéssel összefüggő esetben,
- a 13.2 pont szerinti jogosultság esetén,
- magáncélú igénybevételkor, ha az engedélyező parancsnok az illető személyre (személyekre) nézve külön engedélyt adott, szállíthatók.

17.22 A személyszállításra szolgáló gépjárművekkel maximum csak a forgalmi engedélyben meghatározott számú személyt lehet szállítani.

17.23 Tehergépkocsin személyeket csoportosan csak akkor lehet szállítani, ha a KRESZ vonatkozó rendelkezéseinek betartása biztosítható (pl.: biztonságosan rögzíthető padokkal, magasztított oldalfalakkal stb. van ellátva).

17.24 A csoportos személyszállításra igénybe vett gépjárművek vezetőit a megfelelő szakképzettséggel és gyakorlattal rendelkező, legtapasztaltabb gépjármű-vezetők közül kell kijelölni.

Csapatszállító tehergépkocsik megengedett legnagyobb menetsebessége 50 km/óra.

17.25 Szóló motorkerékpáron a vezetőkön kívül BM-állományba tartozó személyek csak abban az esetben szállíthatók, ha a motorkerékpár pótüléssel, kapaszkodóval és lábtartóval van ellátva.

Az anyagszállítás általános elveit az Anyagi Technikai Szolgálat Általános Szabályzata, az egyes szolgálati ágak gazdálkodási körébe tartozó szakanyagok szállításának szabályait; a vonatkozó szakutasítások tartalmazzák. A robbanó és gyúlékony anyagok gépjárművel való szállításának kiemelt szabályait a 7. számú függelék tartalmazza.

V. FEJEZET

GÉPJÁRMŰVEK, GÉPJÁRMŰ-SZAKANYAGOK TÁROLÁSA, KARBANTARTÁSA, JAVÍTÁSA, GÉPJÁRMŰVEK FORGALOMBA ÁLLÍTÁSA

18. A gépjárművek, gépjármű-szakanyagok tárolásának, karbantartásának elvei;

18.1 Az anyagok tárolásának, karbantartásának általános szabályait, az elhelyezési körülmények általános előírásait „Az Anyagi Technikai Szolgálat Általános Szabályzata” határozza meg.

18.2 A gépjárművek és a gépjármű-szakanyagok tárolására és karbantartására a vonatkozó általános előírások figyelembevételével;

- ki kell alakítani a tároláshoz és karbantartáshoz a sajátos elhelyezési körülményeket a „Gépjármű telephely”-en belül,
- biztosítani kell a gépjárművek és gépjármű-szakanyagok (alkatrész-anyagok, üzemanyagok) tárolásának, kezelésének sajátos feltételeit,
- a műszaki színvonal fenntartása, az üzembiztonság fokozása, az elhasználódás lassítása érdekében a gépjárműveket rendszeresen karban kell tartani, műszaki — közlekedésbiztonsági állapotukat rendszeresen meg kell vizsgálni és a szükséges javítási munkákat idejében el kell végezni.

19. A gépjármű telephelyekre, a gépjárművek és gépjármű-szakanyagok tárolására, a gépjárművek rendszeres karbantartására vonatkozó sajátos előírások.

19.1 A telephely rendeltetése — jellege.

19.11 A telephely a számadótest gépjárműveinek és gépjármű anyagainak tárolására, technikai kiszolgálására — a karbantartásra, javításra — kijelölt és megfelelően berendezett terület.

19.12. A telephely elhelyezési körülményeitől függően lehet:

- állandó telephely; a szerv hivatali, laktanyai, állandó elhelyezésével együtt, vagy annak közelében létesített telephely, melynek építményei és berendezései állandó jellegűek,
- tábori telephely; a szerv tábori kihelyezése, harcgyakorlata, vagy harci feladat végrehajtása során, saját eszközökkel — ideiglenes elhelyezésű építményekkel és berendezésekkel — létesített telephely.

19.2. A telephelyekkel szemben támasztott alapvető követelmények.

19.21 A telephelynek alkalmasnak kell lennie a gépjárművek és gépjármű-szakanyagok

- biztonságos elhelyezésére, szabályos tárolására, megóvására,
- a gépjárművek tisztán tartására, mosására, kenésére (karbantartására),
- a gépjárművek technikai kiszolgálására, üzemkész állapotban tartására,
- a gépjárművek műszaki-közlekedésbiztonsági vizsgálatára, a hibák kijavítására.

19.22 A telephelyen biztosítani kell

- a gépjárművek és gépjármű-szakanyagok biztonságos elhelyezését, őrzését, az időjárási ártalmak elleni védelmét, szakszerű tárolását, a tűz- és vagyonbiztonság megteremtésének lehetőségét,
- a gépjárművek gyors és akadálytalan forgalmazását.

19.3 A telephelyek elemei és berendezése.

19.31 A telephelyek elemei;

- a gépjármű-tárolóhely (garázs — tárolószín vagy szabad tér),
- hibamegállapító, karbantartó, javítóműhely (diagnosztika, szerviz, javítóműhely),
- alkatrész- és anyagraktár,
- üzemanyagtöltő állomás (üzemanyagkút) üzem- és kenőanyagraktár,
- az indítóhelyiség, műhely és raktárirodák,
- készenléti pihenőszoba,
- a közlekedési utak.

19.32 Az állandó telephely berendezése.

a) Az állandó telephelyek általános építési-elhelyezési követelményeit, a műszaki-építési, tűzrendészeti előírásokat a vonatkozó hatályos népgazdasági jogszabályok, az elhelyezési normákat és a közüzemi szolgáltatás rendszerét az „Elhelyezési Szakutasítás” tartalmazza.

b) Az állandó jellegű gépjármű telephelyek berendezését és a telephely úthálózatát úgy kell kialakítani, illetve megépíteni, hogy azok a gépjárművek javítási folyamatainak, a forgalmazásnak és a tűzbiztonsági követelményeknek a legjobban megfeleljenek.

Ezen belül:

- A telephely útjait, tárolóhelyeit, technikai kiszolgálásra kijelölt tereit szilárd burkolattal kell ellátni.
- A telephelyen a gépjárművek mozgásrendjének biztosítása céljából az utak mentén — jól láthatóan — a közlekedés rendjét szabályozó táblákat kell elhelyezni.
- A telephely területén tevő utakat állandóan tisztán, közlekedésre alkalmas állapotban kell tartani, gondoskodni kell azok rendszeres karbantartásáról és a csapadék elvezetéséről.
- A telephely elhelyezésétől és a gépjárművek mennyiségétől függően tartalék kijáratokat kell létesíteni olyan számban, hogy riadó esetén valamennyi gépjármű gyors kivonulása és az anyagok gyors kiszállítása biztosított legyen.
- A telephely őrzésének biztosítása és a technikai kiszolgálási munkálatok végzése céljából a telephely területét és az egyes telephelyi elemeket megfelelően ki kell világítani.
- Biztosítani kell, hogy a készütségi helyzettől eltekintve a napi szolgálati feladatok teljesítése közben a gépjárművek a telephelyet csak az indítószolgálat által ellenőrzött kijáraton hagyják el.

19.33. A tábori telephely berendezése.

a) A szerv tábori kihelyezése esetén a gépjárművek és gépjármű-szakanyagok elhelyezésére lehetőleg az időjárás káros hatásaitól védett, a rejthetőség szempontjából előnyös, a körülményektől függően bekerített területet kell kiválasztani.

Ezen belül:

- A hely kiválasztásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a tábori telephely lehetőleg jó minőségű közúthoz legyen közel, amelyhez jó bekötőúttal kapcsolódjon.

- A gépjárművek tisztítására, mosására megfelelő helyet kell kijelölni (folyó, tó, kút stb.) közelében.
- A gépjárművek karbantartásához, legfontosabb javítások elvégzéséhez műhelyt, illetve műhelygépkocsit kell biztosítani.
- A gépjárművek és gépjármű-szakanyagok tárolóhelyét a tűz- és vagyonbiztonság megteremtésének szem előtt tartásával kell kijelölni és berendezni.
- Az üzemanyag tárolására elkülönített helyet kell biztosítani, amelyet a gépjárművek könnyen megközelíthetnek. A tárolt üzemanyagot legalább 1—1,5 m magas gyeptéglázott földtöltéssel kell körülvenni úgy, hogy az üzemanyagkezelő az elhelyezett hordók mellett és között akadálymentesen közlekedhessen. Ha az üzemanyag tárolására árnyékos, hűvös hely nem áll rendelkezésre, akkor a hordókat ponyvával kell letakarni.

19.4 A telephelyek közlekedési rendje.

19.41 A telephelyeken belüli közlekedés rendjét a KRESZ előírások alkalmazásával, a számadótest gépjármű-szolgálatának szabályozni kell.

19.42 A telephelyek közlekedési rendjének szabályozásánál figyelembe kell venni:

- a telephelyek rendeltetését, a megoldandó feladatokat, a munkatevékenységek folyamatait,
- a telephelyekkel szemben támasztott követelményeket,
- a helyi körülményeket, adottságokat.

19.43 A telephely közlekedési rendjét az anyagi osztályvezető hagyja jóvá.

19.5 A gépjárművek kibocsátása és visszaérkeztetése a telephelyre.

19.51 A gépjárművekkel a telephelyet elhagyni csak:

- érvényes menetlevéllel, a gépjárművel rendelkező vezető (parancsnok) engedélyével,
- az indítószolgálat (indító) tudomásával, az indítónaplóba történő megfelelő okmányolás (bejegyzés) és a gépjármű műszaki, közlekedésbiztonsági állapotának felülvizsgálata után lehet.

19.52 Ahol indítószolgálat nincs szervezve, ott ezen feladatok ellátását a helyi körülményeknek megfelelően kell a parancsnoknak kialakítani a mindenkorlaktanya, objektum, épületügyelet, ügyeletes stb. megbízásával.

19.53 A gépjárművek érkeztetését értelemszerűen a fentiek szerint kell végrehajtani.

19.6 A telephelyek munkavédelmének, balesetelhárításának és tűzvédelmének megszervezése.

A telephelyeken és részeiben a munkavédelmet, a balesetelhárítást és a tűzvédelmet a vonatkozó KGM, KPM, MSZ előírásai, illetve „A BM Tűzrendvédelmi, Szervezeti és Működési Szabályzat” szerint kell megszervezni és kialakítani.

Ezen belül:

- Az érvényes munkavédelmi, balesetelhárítási, tűzrendészeti előírásokat be kell szerezni, a módosításokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni.
- A mindenkor érvényes utasításokban meghatározott feladatokat — a helyi sajátosságok figyelembevételével — el kell végeztetni, az előírt rendelkezéseket végre kell hajtani, és az érintett állománnyal rendszeresen ismertetni — oktatni kell.
- Rendszeresen ellenőrizni kell a telephely balesetelhárítási, tűzbiztonsági előírásainak betartását, és a munkavédelmi, tűzbiztonsági berendezések állapotát.

20. Gépjárművek és gépjármű-szakanyagok tárolása

20.1. Gépjárművek tárolása.

20.11 Naponkénti tárolás; a gépjárműveket naponként, az üzemeltetés szüneteiben vagy munkaszüneti napokon a 20.13 pontban meghatározott esetektől eltekintve a BM-gépjármű telephelyen kell tárolni.

20.12 Tartós tárolás, a hosszabb, több hetes készletezés ideje alatti tárolás kizárólag telephelyen történhet.

a) A gépjárműveket tartós tárolásba helyezés előtt megfelelően elő kell készíteni, végre kell hajtani a gépjármű II. számú technikai ellenőrző vizsgálatát, és el kell végezni annak állapotát megvédő kezelési, konzerválási feladatokat.

b) A tartósan tárolt gépjárműveket negyedévenként üzembe kell helyezni és 5—10 km-es próbaúton ellenőrizni kell azok üzembiztonságát.

A gépjárművek telephelyen történő napi, illetve tartós tárolásának szabályait, a tárolásra vonatkozó konkrét feladatokat a 8. számú függelék tartalmazza.

20.13. Telephelyen kívüli tárolás.

a) A főfoglalkozású gépjármű-vezetővel fogalmazott gépjárműveket telephelyen kívül tárolni csak kivételes, rendkívül

indokolt esetben, a gépjárműállomány-táblázattal rendelkező szerv parancsnokának engedélyével lehet.

b) Az ügyintézői rendszerben üzemeltetett gépkocsinál, a szolgálati szempontból indokolt esetben a megbízó parancsnok egy-egy alkalomra vagy rövidebb időszakra írásban engedélyezheti a szolgálati gépkocsik telephelyen kívüli (éjszakai) tárolását, ha a szolgálat késői időpontban történő befejezése, és a vidéki kiszállásra való korai indulás, késői érkezés — a telephely és a lakás között közforgalmú járművön való utazás lehetőségének hiánya miatt — a pihenőidő nagymértékű elvonását jelentené.

c) A kmb-szolgálatot ellátó, illetve csapategységek, alegységeihez beosztottak által használt motorkerékpárok, kerékpárok lakáson való tárolását — amennyiben a lakás- és a szolgálati hely közötti távolság azt indokolja — az anyagi osztályvezető (hadtápparancsnok) engedélyezheti.

d) Megkülönböztetett jelzéssel ellátott, különleges vagy olyan gépjárművet, amelynek testületi jellege kihangsúlyozott, csak a BM-gépjármű telephelyen lehet tárolni.

e) A gépjárműveket telephelyen kívüli engedélyezett tárolásnál biztonságos, zárt, fedett helyre kell állítani.

f) A telephelyen kívüli tárolás alkalmával a lakáshoz történő érkezést, majd az onnan való indulás idejét a menetlevélbe be kell jegyezni.

g) A vidéki kiszállásoknál, munkaidő után a gépjárműveket lehetőség szerint a helyi BM-objektumban kell tárolni.

20.2 Gépjármű-szakanyagok (alkatrészek, anyagok) tárolása.

20.21 A gépjármű-szakanyagokat — alkatrészeket, anyagokat — fizikai-kémiai sajátosságaiknak megfelelően kell tárolni.

20.22 Külön raktárhelyiségben kell elhelyezni

- az alkatrészeket, gépjármű nemenkénti csoportosításban (szgk., tdk., mkp. stb.) ezen belül típusonként és alkatrézfajtánként, illetve méretenként elkülönítve, a felújított alkatrészeket az azonos újak mellett, de azoktól elválasztva,
- a gumiabroncsokat, tömlőket és védőszalagokat méret szerinti csoportosításban,
- a vegyi anyagokat, savakat, akkumulátorokat, az üzem- és kenőanyagféléseket, hulladékanyagokat és selejtes alkatrészeket, ezen belül a háziműhelyben gazdaságosan felújítható selejtes alkatrészeket egymástól elkülönítve.

A gépjármű-szakanyagok tárolásának — kezelésének sajátos előírásait a 9. sz. függelék tartalmazza.

21. Karbantartás

Karbantartás alatt a gépjármű mosását, tisztán tartását, kenését és mindazokat a munkálatokat értjük, amelyek célja az üzemeltetés folyamán bekövetkező nagyobb mérvű kopások megelőzése, csökkentése.

21.1 A gépjárművek napi műszaki felülvizsgálása, karbantartása.

A napi műszaki felülvizsgálás, karbantartás keretében el kell végezni a gépjármű:

- indulás előtti,
 - menetközbeni és a
 - visszaérkezés utáni
- ellenőrzését, kezelését.

21.2 A gépjárművek „technikai ellenőrző vizsgálat”-a.

21.21 Meghatározott km-teljesítmények elérése, illetve használati idő eltelt után — a műszaki és közlekedésbiztonság érdekében — rendszeresen végre kell hajtani a gépjárművek „technikai ellenőrző vizsgálat”-át, tisztítását, kenését (szervizelést), műszaki ellenőrzését, hibamegállapító vizsgálatát és a felfedett hibákat ki kell javítani.

21.22 A „technikai ellenőrző vizsgálat” műveletcsoportjai:

a) I. sz. „technikai ellenőrző vizsgálat”. Célja: a gépjármű mosása, tisztítása és kenése (továbbiakban: teljes szerviz).

b) II. sz. „technikai ellenőrző vizsgálat”. Célja: a teljes szerviz és a motorolaj-csere végrehajtása, a gépjármű közlekedésbiztonsági hibamegállapító vizsgálat, a meghibásodott szerkezetek kijavítása, beszügyelése.

c) III. sz. „technikai ellenőrző vizsgálat”. Célja: a teljes szerviz és a motorolaj-csere végrehajtása, a gépjármű általános műszaki és közlekedésbiztonsági hibamegállapító vizsgálat, a meghibásodott szerkezetek kijavítása, beszügyelése.

Minden második III. sz. „technikai ellenőrző vizsgálat” keretében el kell végezni az összes fűdarabok olajcseréjét, a kerék-agy-csapágyak zsírcseréjét és a rugók kenését.

21.23 A „technikai ellenőrző vizsgálat”-ok alkalmával végzendő javításokat tervszerűen a szolgálat és a gazdaságosság követelményeivel összhangban kell meghatározni.

21.24 A „technikai ellenőrző vizsgálat”-ok esedékességét és végrehajtását a km/óra állásának bejegyzésével a menetlevélbe rögzíteni kell.

21.3 A gépjárművek téli, illetve nyári üzemeltetésre való előkészítése (átállítás).

A gépjárműveket a téli, illetve a nyári üzemeltetésre az évszakváltások előtt, időben kell felkészíteni.

A felkészítést (átállást) az esedékes „technikai ellenőrző vizsgálat” alkalmával kell elvégezni.

21.4 A „technikai ellenőrző vizsgálat”-ok, valamint a téli-nyári átállások, elvégzendő műveletei és időpontjai.

A 21.1, 21.2 és 21.3 pontokban meghatározott karbantartási feladatok részletezését, illetve a 21.2. pont alatti „technikai ellenőrző vizsgálat”-ok rendszeres végrehajtási időpontjait, gyakoriságát a gépjárművekhez kiadott „üzemeltetési és karbantartási előírások” tartalmazzák.

A típusokra egyedileg meghatározott végrehajtási időpontok az optimális km-teljesítményt, használati időt rögzítik, amelytől csak rendkívüli, halaszthatatlan szolgálati feladatok ellátása esetén lehet eltérni, legfeljebb az előző és az esedékes „technikai ellenőrző vizsgálat” között meghatározott km-teljesítmény $\pm 5\%$ -ával.

21.5 A gépjárművek időszakos műszaki felülvizsgálata.

A KRESZ vonatkozó előírásai alapján meghatározott időközönként végre kell hajtani a gépjárművek időszakos műszaki felülvizsgálatát (továbbiakban: felülvizsgálat).

A felülvizsgálat végrehajtásának módját a 10. sz. függelék tartalmazza.

21.6 Az ügyintézői gépkocsik karbantartása.

Az ügyintézői gépkocsik karbantartását a 21.1., 21.2., 21.3. és 21.5 pontokban meghatározott rendszerben kell végezni, melynek keretében:

- a helyi adottságoknak megfelelően szabályozni kell a hibajelentés, karbantartás, javíttatás eljárási módjait,
- meg kell szervezni a napi igénybevétel megkezdése, illetve befejezése utáni rendszeres műszaki ellenőrzést, a megelőző karbantartások ütemezését és szakszerű végrehajtását,
- biztosítani kell a javítások időben történő elvégzését, a javítások szakszerűségének menetközbeni ellenőrzését, a kija-

vított gépkocsik műszaki és főleg közlekedésbiztonsági vizsgálatát, átvételét,

- gondoskodni kell a menetközben előforduló meghibásodások kijavításáról, illetve a helyszínen nem javítható meghibásodások esetén a gépkocsi javítóműhelybe vontatásáról,
- igénybevételek megkezdése előtt különösen nagy súlyt kell helyezni a gépkocsi műszaki és közlekedésbiztonsági állapotának vizsgálatára, az ügyintézők részére átadott gépkocsik kifogástalan állapotának biztosítására.

22. A gépjárműjavító műhely tevékenysége, a karbantartási, javítási munkák megszervezése

22.1 A gépjárműjavító-műhely folyamatos tevékenysége keretében végzi:

22.11 A számadótest állományában üzemelő gépjárművek

- „technikai ellenőrző vizsgálatát”,
- téli, illetve nyári üzemeltetésére való felkészítését,
- az „időszakos műszaki felülvizsgálat”-át,
- váratlan meghibásodásainak, kisebb karambolos sérüléseinek kijavítását,
- elakadás esetén a mentést (helyszínen történő kijavítást vagy bevontatást).

22.12 A vállalati úton végeztetett javítások gyakorlati ügyintézését (javításba adás, visszavétel).

22.13 A karbantartó-javító alkatrészek, anyagok átvételét, biztonságos megőrzését, szabályszerű kezelését és a felhasználás elszámolását.

22.14 A gazdaságosan javítható alkatrészek felújítását.

22.15 A gépjárműjavító-műhely felszereléseinek, gépeinek, szerszámainak — termelőberendezéseinek — karbantartását.

22.16 Az előre várható, nagyobb műszaki felkészültséget igénylő gépjármű-igénybevételek előtti javítási feladatokat.

22.17 A nem átalányrendszerben használt motorkerékpárok, kerékpárok karbantartását, javítását.

22.18 A más BM számadótestek állományába tartozó — út közben elakadt — gépjárműveinek kisegítéseképpen javítását. Ilyen esetekben a javításhoz felhasznált jelentősebb alkatrészek

— anyagok és ráfordított munkaidő okmányait; anyagkiadási jegyet vagy anyagelőleg-felvételi lapot, javítás esetén a munkalapot a 29. sz. függelékben meghatározottak szerint meg kell küldeni az illetékes számadótestnek, ahol a gépkocsi javítási költséggel való terhelésére intézkedni kell.

22.19 Az anyagi osztályvezető (hadtápparancsnok) engedélyével a társmínisztérium, állami és pártszerv útközben elakadt gépjárművének kíségetéseképpen javítását. Ilyen esetben a javításhoz csak kölcsönképpen lehet a gépjárműbe alkatrészt beépíteni és meg kell határozni a felhasznált alkatrész visszaadásának időpontját.

A számadótest gépjárműjavító-műhelyében magántulajdonban levő gépjármű és egyéb eszköz, tárgy karbantartása, javítása, tárolása szigorúan tilos!

22.2 A gépjárműjavító-műhely feladatát képező karbantartási, javítási és egyéb, ezzel kapcsolatos tevékenységnek megszervezésére előzetes felmérést, számvetést kell készíteni.

22.21 A számvetésnél alapul kell venni:

- az előző évi tapasztalati tényszámokat,
- a gépjárművek éves km-teljesítményeit,
- a karbantartásra, javításra és egyéb munkákra fordított összes munkaidőt,
- a műhely kapacitásának kihasználtságát.

22.22 Fel kell mérni a tevékenységek végrehajtásának munkaidő-szükségletét, ki kell alakítani:

- a gépjármű-állomány rendszeres „technikai ellenőrző vizsgálat”-ának várható munkaidő-igényét, a 11. sz. függelékben meghatározott munkaidő-szükségletet figyelembe véve,
- a váratlan meghibásodások kijavításának (futójavítás) munkaidő-szükségletét,
- a külső javítások gyakorlati ügyintézésének várható munkaidő-igényét,
- az anyagellátás, alkatrész-felújítás munkaidő-szükségletét,
- a gépjárműjavító-műhely termelőberendezéseinek karbantartására szükséges munkaidőt,
- a szakmai továbbképzésekre fordítható munkaidőt,
- tartalékidőt kell képezni az egyéb, illetve a gépjárművek nagyobb műszaki felkészültségét igénylő feladatok végrehajtására.

22.23 Az előzetes felmérés, számvetés alapján meghatározott összes munkaidő-szükségletet össze kell vetni a rendelkezésre álló műhelykapacitással, és a gazdaságosság figyelembevételével ki kell alakítani a számadótest gépjárműjavító-műhelyében, illetve a vállalati úton végzendő gépjármű-karbantartások, javítások mértékét — arányát.

22.24 A számvetés alapján: a rendszeres „technikai ellenőrző vizsgálatok” végrehajtására a számadótest sajátosságának figyelembevételével havi, illetve negyedéves ütemtervet kell készíteni.

22.25 A műhely munkájának folyamatos megszervezésével biztosítani kell:

- a műhely kapacitásának egyenletes leterheltségét,
- a gépjárművek korszerű diagnosztikai vizsgálaton alapuló hibamegállapítását, a meghibásodások szakszerű behatárolását és a hibameghatározás alapján történő munkába adását,
- a munkacsoportok kialakításával a karbantartások, javítások módszeres végrehajtását,
- a műhely folyamatos alkatrészellátását, kézraktár kialakítását,
- a gépjárművek szabályszerű javításba adását, javításból való visszavételét, melynek végrehajtását a 12. sz. függelék tartalmazza,
- a gépjárműjavító-műhelyre vonatkozó munkavédelmi, balesetelhárítási előírások betartását, a műhely rendszeres munkavédelmi, biztonsági felülvizsgálatát.

22.3 A gépjármű-javítási kategóriák.

22.31 Garanciális átvizsgálás: a gyártómű által a típusra — meghatározott időtartamon vagy km-teljesítményen belül — előírt kötelező karbantartás, átvizsgálás és a felfedett hibák kijavítása.

22.32 Rendszeres „technikai ellenőrző vizsgálat”-ok: a meghatározott km-teljesítmények vagy használati idő eltelte utáni: I., II., III. sz. műveletcsoportokban előírt karbantartási, ellenőrzési feladatok elvégzése, a megállapított hibák kijavítása.

22.33 Kis (futó) javítás: a váratlan meghibásodások, kisebb karambolos sérülések kijavítása, a gépjármű egy fődarabjának vagy szerkezeti egységet képező részének javítása. Elvégzésére legfeljebb 16 munkaórát lehet ráfordítani.

22.34 Középjavítás: a futójavítás kereteit túllépő, a gépjár-

mű egy vagy több fődarabjának, szerkezeti egységének nagymértékű javítása, esetleg cseréje.

22.35 Nagyjavítás: a gépjármű felépítményének, fődarabjainak, szerkezeti egységeinek egy időben történő teljes szétszerelése, hibafelvételezése, és a hibás, elhasznált alkatrészek, javíthatatlan fődarabok kicserélése, a felépítmény javítása, teljes fényezése.

22.4. A gépjárművek javítása történhet.

22.41 A számadótest gépjárműjavító-műhelyében.

A számadótest állományában üzemelő gépjárművek karbantartását, javítását elsősorban a szervezetszerű szerelői állománnyal — a rendelkezésre álló műhelykapacitás kihasználásával — a számadótest gépjárműjavító-műhelyében kell elvégezni.

22.42 A számadótest székhelyén, illetve területileg közel eső állami autójavító vállalatnál vagy ktsz-nél.

a) Állami autójavító vállalatnál vagy ktsz-nél kell elvégeztetni:

- a gépjárművek garanciális átvizsgálását, a garanciaidőn belüli meghibásodások javíttatását (a gépjármű csekkfüzetében meghatározott vállalatnál, ktsz-nél, szervizüzemben),
- a nagyobb karambolos sérülések javítását,
- a normaelőírásokban meghatározott típusú gépjárművek nagyjavítását (helyi végrehajtásra jóváhagyott költségvetés keretében),
- egyéb olyan javításokat, amelyek a rendelkezésre álló eszközökkel a számadótest javítóműhelyében nem oldhatók meg.

b) Szükség esetén az állami autójavító vállalatnál vagy ktsz-nél lehet elvégeztetni:

- a számadótest javítóműhely kapacitásával meg nem oldható „technikai ellenőrző vizsgálat”-ok keretébe tartozó javításokat,
- a nagy pontosságú gépi munkát igénylő fődarabok — motor — felújítását.

22.43 Központilag lehet elvégeztetni a normaelőírásokban meghatározott típusú gépjárművek nagyjavítását, ha a helyileg történő végrehajtásra nincs lehetőség és a javítási költség központi nagyjavításra biztosítva van.

22.44 A BM-szervek állományában levő gépjárműveket kisiparossal javíttatni nem szabad.

Útközben történő meghibásodás, elakadás esetén azonban — a gyors továbbjutás érdekében — ha a javíttatást állami vállalatnál, ktsz-nél elvégeztetni nem lehet, esetenként a vonatkozó pénzügyi rendelkezésben meghatározott mértékig a kisiparos javító tevékenységét is igénybe lehet venni.

22.5 Jótállás (garancia), illetve a szavatosság érvényesítése.

22.51 A gépjárművekre, kerékpárokra és a vállalati úton végzett javítási szolgáltatásokra a népgazdasági rendelkezések kötelező jótállást írnak elő, illetve a gyártó és szolgáltató vállalatok a kötelező jótállás mellett termékeikre, szolgáltatásaikra szavatosságot is vállalnak.

22.52 A jótállás és a szavatosságvállalás feltételeit, az érvényesítéssel járó kötelezettségeket és a kapcsolatos adminisztrációt a vonatkozó rendeletek írják elő. Mindezeket konkrétan a gyártó, szolgáltató vállalat által — az adott gépjárműhöz, kerékpárhoz és az elvégzett szolgáltatáshoz — kiadott jótállási okmányok (jótállási jegyek, garanciális csekkfüzetek), illetve szavatossági előírások tartalmazzák.

22.53 A BM érdekképviselőjében a gépjárműveket forgalomba állító, a kerékpárokat használatra kiadó, végrehajtó gépjármű-szolgálatának szükség esetén érvényesíteni kell a jótállással, illetve szavatossággal járó jogokat. Ennek érdekében gondoskodni kell:

- a jótállási okmányok, illetve a szavatossági előírások átvételkori biztosításáról, későbbi megőrzéséről (a gépjárművekre a központi ellátású termékekre nézve ezeket az okmányokat kiutaló BM-szerv adja ki),
- hogy a gépjármű-szolgálat szakbeosztottai (szerelők, szakmunkások, gépjármű-vezetők) és az ügyintézői gépkocsit vezetőik a jótállás, illetve a szavatosság érvényesítésének alapvető feltételeit megismerjék,
- a jótállási és szavatossági feltételekben előírt követelmények betartásáról, hogy azok elmulasztása miatt az érvényesítésnek ne legyen akadálya.

22.54. A jótállás és a szavatosság időben történő érvényesítésének érdekében gépjárművenként, kerékpáronként figyelemmel kell kísérni a gyártó és szolgáltató vállalat által vállalt jótállás és szavatosság időtartamát vagy a meghatározott km-teljesítményt.

22.55. A jótállás, illetve szavatosság érvényesítése után az átvételkor meg kell győződni a munkák kifogástalan elvégzéséről, az üzemeltetés során pedig arról, hogy a javítás szakszerűtlenségéből származóan nem jelentkeznek-e újabb meghibásodások.

23. Gépjárművek forgalomba állítása (bejáratás, próbaút)

23.1 Gyári új gépjárművek forgalomba állítása.

23.11 Azon beosztási helyeken, ahol a gépjármű kíméletes üzemeltetése a szolgálati feladatok ellátását nem akadályozza, az új gépjárműveket azonnal szolgálati célra forgalomba kell állítani.

a) A szolgálati célra való forgalomba állítás előtt a járművet — próbaút beiktatásával — műszaki és közlekedésbiztonsági szempontból meg kell vizsgálni és a szükséges beállításokat, a kötelelemek utánhúzását el kell végezni.

b) A gépjárműhöz kiadott „üzemeltetési és karbantartási előírások”-ban meghatározott km-teljesítményig és mértékig be kell tartani az előírt sebesség- és terheléskorlátozást.

c) A gépjárművek kötelező garanciális átvizsgálásait időben el kell végeztetni.

d) Biztosítani kell a jótállás érvényesíthetőségének feltételeit.

23.12 Azon beosztási helyeken, ahol a sebesség- és terheléskorlátozás betartása a szolgálati feladatok jellege miatt időlegesen sem lehetséges, az új gépjárműveket előzőleg be kell járatni.

A bejáratás általában 1000 km-ig, illetve az első kötelező garanciális átvizsgálásig előírt km-teljesítmény eléréséig terjedhet.

23.2 Javított, illetve felújított gépjárművek forgalomba állítása.

23.21 Ha a gépjármű javítása során a motor egy dugattyújának, vagy dugattyúinak cseréjére nem került sor — csapágyjavítás, dugattyúgyűrűzés, első-hátsó futóműjavítás stb. esetén — a gépjárműveket nem kell bejáratni. Ebben az esetben a javítás minőségének ellenőrzése céljából — ha az feltétlen szükséges — próbautat kell tenni és utána a gépjárművet szolgálati célra forgalomba kell állítani.

A próbaút távolsága általában 10—60 km.

23.22 Ha a gépjárművet felújították vagy a javítás során gyári új, illetve felújított motort építettek be, a motor egy dugattyúját vagy dugattyút kicserélték; a gépjárművet be kell járatni. Ebben az esetben a bejáratás maximálisan 1000 km-teljesítmény eléréséig terjedhet.

23.3 A gépjárművek bejáratása, a próbautak megtétele törénhet:

23.31 Központilag; a gyári új gépjárműveket tároló, kiutaló szerv felügyelete alatt.

23.32 A számadótest gépjármű-szolgálatának felügyelete alatt (gyári új és felújított gépjárműre, illetve beépített gyári új vagy felújított motorra, dugattyúcsérés javításra nézve).

23.4 A bejáratásra, próbaútra vonatkozó előírások:

23.41 A bejáratást és próbautat központilag az új gépjárműveket tároló és kiutaló szerv, illetve helyileg a számadótest gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető irányításával, az általa állandó jelleggel kijelölt útvonalon és meghatározott időben kell elvégezni.

23.42 A bejáratást, próbautat csak az arra minden tekintetben alkalmas főfoglalkozású gépjárművezető végezheti.

23.43 A bejáratási időszak, illetve próbaút alatt a gépjárművet fokozott figyelemmel és gondossággal kell vezetni és szigorúan be kell tartani a gyártómű által az üzemeltetés első szakaszára előírt sebesség- és terheléskorlátozásokat.

23.44 A bejáratás és próbaút alkalmával magáncélú személy- vagy teherszállítás nem végezhető.

VI. FEJEZET

A GÉPJÁRMŰ-VEZETŐK TELJESÍTMÉNYEINEK SZAKMAI ELISMERÉSE, JUTALMAZÁSA, A SZÁMADÓTESTEK GÉPJÁRMŰ-SZOLGÁLATAI KÖZÖTTI MUNKAVERSENY

24. A gépjárművezetők szakmai elismerése, jutalmazása

24.1. A szakfeladataik teljesítése során kimagasló eredményeket elérő BM gépjárművezetők szakmai elismerésben és pénzjutalomban részesíthetők.

24.2. Elismerő oklevél, jelvény és pénzjutalom adható a belügyi gépjárművet vezető minden beosztottnak (főfoglalkozású gépjárművezetőnek, ügyintézői gépkocsit vezetőeknek):

24.21 a folyamatos balesetmentes közlekedésért

24.22 az üzemanyag-megtakarításért

24.23 az adott gépjárműtípus lefutási km-normaalap szintjének előírt mértékű túlteljesítéséért, amennyiben a katonai fegyelem vagy a gépjármű-szolgálatra vonatkozó szabályok megsértése miatt kizáró okok nem állnak fenn.

24.3. A motorkerékpárokat átalányrendszerben használók és a vízijárművek vezetői részére csak a balesetmentes közlekedés előírt szintjének teljesítéséért adható elismerő oklevél, jelvény, illetve pénzjutalom.

24.4 A sorállományú gépjárművezetők balesetmentes közlekedés és üzemeltetési költségmegtakarítás terén elért eredményeit premizálni kell.

25. Számadótestek gépjármű-szolgálati közötti munkaverseny

25.1 Az üzemeltetési, fenntartási költségekben — a számadótestek gépjármű-szolgálati között szervezett munkaverseny eredményeként — elért megtakarításoknak esetenként meghatározott százalékát a számadótestek részére premizálás céljára viszsza kell hagyni.

25.2. A megtakarításokat; az érvényes norma szerint felszámítható és a ténylegesen felhasznált üzemeltetési, ráfordítási költségek összevetése alapján kell megállapítani.

25.3. Az előírt összlefutási km-norma túlteljesítésével arányos amortizációs költségmegtakarításokat is premizálni kell.

25.4. Prémiumban részesíthetők:

25.41 a gépjármű-szolgálat szakbeosztottai,

25.42 és azok a szolgálati parancsnokok, ügyintézői gépkocsivezetők, akik a gépjármű-igénybevétel, forgalmazás terén kifejtett tevékenységükkel az eredmények elérését jelentősen elősegítették.

25.5 A prémiumot egyénenként, a megtakarítások elérésében való közreműködés arányában kell elosztani.

A gépjármű-szolgálatok szervezzék meg a teljesítmények követésének számadótesten belüli rendjét, az előírt időben értékeljék az egyéni teljesítményeket, a munkaverseny keretében egyénekre, brigádokra szólóan dolgozzanak ki konkrét — a helyi sajátosságoknak megfelelő — feltételeket.

Az egyéni jutalmazásra és a számadótestek közötti munkaversenyre vonatkozó előírásokat — a teljesítményszinteket, az értékelhetőség feltételeit, a kizáró okokat stb. — az e tárgyban kiadott érvényes miniszterhelyettesi utasítások és azok végrehajtási utasításai tartalmazzák.

VII. FEJEZET

A KÖZÚTI BALESET FOGALMA, VIZSGÁLATA ÉS A KÁRÜGYEK INTÉZÉSE

26. A balesetekről általában

26.1 Közúti balesetek fogalma.

Baleset: a gépjármű közúti forgalmazása közben előforduló minden olyan előre nem látott esemény, amely személyben sérülést, gépjárműben vagy más tárgyban (állatban) kárt idéz elő.

26.2 A balesetek bekövetkezésének okai.

A közúti balesetek leggyakoribb okai:

- Közlekedési szabályok be nem tartása, szándékos megszegése (gyorshajtás, szabálytalan előzés, ittas állapotban történő vezetés, követési távolság be nem tartása, elsőbbség meg nem adása stb.);
- műszaki hibák (a karbantartás elhanyagolása, rejtett anyaghiba, javítási, szerelési hiányosság stb.);
- elemi, természeti csapások, egyéb objektív körülmények (földcsuszamlás, villámcsapás, személyek, állatok váratlan felbukkanása stb.).

26.3 A közúti balesetek következményei:

- személyi sérülések: amikor a baleset alkalmával anélkül, hogy a gépjárműben, vagy más tárgyban anyagi kár keletkezett volna, személyek halála, vagy testi sérülése következett be.
- Anyagi károk: amikor a baleset következtében a gépjármű vagy más tárgy megsérült vagy megsemmisült, illetve élő állat megsérült vagy elhullott,
- személyi sérülések és anyagi károk: amikor a balesetnél az előzőek együttesen fordulnak elő.

26.4 A garázs — telephely — területén gépjárművel okozott személyi és anyagi sérülések üzemi balesetnek minősülnek. Eze-

ket a közúti balesetekről készítendő jelentésekben szerepeltetni nem kell, de az anyagi és fegyelmi felelősségrevonást le kell folytatni.

27. A közúti balesetek megtörténte utáni feladatok

27.1 A baleset megtörténtekor a szolgálati gépjárművet vezető és a gépjárműben utazó BM-beosztottak az érvényes KRESZ előírásai szerint kötelesek eljárni.

27.11 A baleset megtörténtét, kihatását, a kár nagyságát — a kár összegét — minden esetben az illetékes számadótest gépjármű-szolgálatára felé a gépjármű-vezető azonnal, illetve legrövidebb időn belül köteles bejelenteni.

27.12 Személyi sérüléssel vagy 5000 Ft-ot meghaladó kárral járó balesetknél a BM-gépjármű vezetője köteles a rendőr, illetve — indokolt esetben — a baleseti helyszínelő járőr intézkedését kérni és bevárni.

27.13 Ha a balesetkor csupán anyagi kár keletkezett — személyi sérülés nem történt (koccanásos baleset) — és a kárérték nem több 5000 Ft-nál, a rendőri intézkedés mellőzhető. Ekkor azonban a felelősséget — lehetőleg tanú jelenlétében — igazolni, illetve rögzíteni kell. Ha a felelősség egyértelműen nem állapítható meg — vitára adhat okot — a BM-gépjármű vezetője abban az esetben is a rendőr intézkedését köteles kérni.

27.14 A balesetknél a gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető a sajátos körülményektől függően (a kár nagysága, a konspirációs szempontok, ügyintézői gépkocsivezetők balesete stb.) saját hatáskörben döntse el, hogy mikor jelenik meg a helyszínen.

A gépjármű alosztály- (szolgálat) vezető a balesetek alkalmával gondoskodik a BM gépjármű-vezetők (ügyintézői gépkocsit vezető) megfelelő érdekvédelméről és a jogkövetkezmények elbírálásához adjon megalapozott véleményt.

27.15 A BM-gépjármű rongálódásairól azonnal, de a baleset után legkésőbb 24 órán belül a helyszínen vagy az illetékes gépjármű-szolgálat telephelyén „Sérülési jegyzőkönyv”-et kell felvenni. (26. sz. függelék.)

27.16 A számadótest parancsnoka a bekövetkezett balesetet a gépkocsivezető jelentése, a sérülési jegyzőkönyv és a helyszíni szemlejegyzőkönyv alapján, az anyagi és a fegyelmi szakközzel köteles kivizsgáltatni.

Súlyosabb kimenetelű balesetek alkalmával a Gépjármű Osztálytól szakközzel kirendelését lehet kérni. A kivizsgálást a szakközzel megérkezésétől függetlenül folytatni kell.

27.17 A baleset kivizsgálása során meg kell állapítani:

- a baleset körülményeit és okát (okait),
- a gépjármű-vezető betartotta-e a szolgálati feladatként előírt kötelezettségeket, megsértette-e és milyen mértékben a közlekedés-rendészeti szabályokat, fogyasztott-e szeszes italt és milyen mértékben,
- a gépjármű parancsnoka a számára előírt kötelezettségeknek eleget tett-e,
- a gépkocsi parancsnokának vagy utasainak magatartása, a gépkocsi parancsnoki kötelezettségek be nem tartása, a szükséges intézkedések elmulasztása közrejátszott-e és milyen mértékben a baleset előidézésében,
- a keletkezett összkárt (a Belügyminisztériumot ért kár és az idegen kár Ft-értékét).

27.18 A számadótest parancsnoka a baleset kivizsgálása után dönt arról, hogy — a vonatkozó jogszabályok alapján — saját fegyelmi hatáskörében intézkedik-e vagy az illetékes katonai, illetve polgári ügyészséghez teszi át az ügyet.

A fegyelmi felelősségrevonástól vagy büntető eljárástól függetlenül — az érvényben levő kártérítési szabályzat előírásai szerint — a káreljárást minden esetben le kell folytatni.

27.19 A számadótestek a baleseteket a sérülési jegyzőkönyv, a helyszíni szemlejegyzőkönyv, a kártérítési, illetve a fegyelmi határozat alapján, időrendi sorrendben (a 26. sz. függelék szerint) kötelesek nyilvántartani.

28. Kötelező gépjármű felelősségbiztosítás

28.1. A BM gépjárműveivel, a gépjármű-vezetők által okozott olyan károkat, amelyek nem a számadótest (vagy más BM-szerv) által üzemeltetett gépjárművekben, hanem idegen (harmadik) szervek (személyek) gépjárműveiben, illetve vagyontárgyaiban következtek be, a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás keretében az ÁB útján kell rendezni.

28.2. A közúti közlekedési balesetben részes BM gépjárművet üzemben tartó számadótest gépjármű-szolgálatára köteles az ilyen káreseményt legkésőbb a következő munkanapon az Állami Biztosítónak írásban bejelenteni. A kárrendezéshez szükséges, illetve az Állami Biztosító által kért közléseket, adatokat meg kell adni függetlenül attól, hogy a károsult — idegen szerv vagy magánszemély — kártérítési igényt támaszt-e vagy sem.

A bejelentésnél a konspirációra kiadott előírások elveit fokozottan be kell tartani; elsősorban a foglalkozásra, üzembentartásra, fedőrendszámra vonatkozóan.

28.3 A számadótestek részéről a kötelező felelősségbiztosítás alá tartozó károkat az Állami Biztosítón kívül más illetékes hatóságoknak, (nyomozó, ügyészi, közlekedésrendészeti stb.) is be kell jelenteni, ha olyan adat merül fel, amelynek vizsgálata e szervek hatáskörébe tartozik. Ha azonban a baleset bizalmas, konspiratív jellege miatt az Állami Biztosítónak a kárt bejelenteni nem lehet, ekkor a káresetet a legrövidebb időn belül a II. fokú káreljárás lefolytatására jogosult szervhez kell bejelenteni és a kapcsolatos iratokat szigorúan titkosként kell kezelni.

A kötelező felelősségbiztosítás részletes; jogi képviseleti, pénzügyi és egyéb végrehajtási szabályait, az engedélyezett külföldi útra igénybe vett BM gépjárművek biztosítását stb. a vonatkozó kormány- és tárca szerinti rendeletek, illetve az érvényes BM-utasítások szabályozzák.

29. Nem balesetből származó — egyéb — kárügyek intézése

29.1. Az eltulajdonított vagy elveszett jármű forgalmi rendszámát, típusát — a körözés azonnali elrendelése mellett — 48 órán belül a központi gépjármű-tároló szervnek jelenteni kell. A jelentést előzetesen távbeszélőn, géptávírón, majd ezt követően írásban kell megtenni.

29.2. Eltulajdonított vagy tönkrement gépjármű, anyag- alkatrész térítési összegének megállapítása;

29.21. Gépjárműveknél;

A beszerzési árat (értéket) el kell osztani; a gépjármű lefutási km-normájának mennyiségével és a kapott eredményt szorozni kell a nem teljesített — még hátralevő — kilométerekkel.

A térítési ár a jármű beszerzési értékének 20⁰/₀-ánál alacsonyabb nem lehet, még akkor sem, ha a gépjármű az előírt összlefutási km-normán, illetve használati időnormán túl van.

29.22 Kerékpároknál;

A beszerzési összeget osztani kell a norma szerinti használati idővel és az eredményt szorozni kell a még hátralevő évek számával.

29.23 Felújított gépjárműveknél, kerékpároknál;

A beszerzési ár és a konkrét felújítási költség együttes összegét kell osztani az alapnorma szerinti és a felújítás után teljesítendő összkilométerek számával.

29.24 Anyagoknál, alkatrészeknél;

Gépjármű anyagokban, alkatrészekben — nem természetes elhasználódás következtében — keletkezett károk térítési összegének megállapításánál alapul kell venni;

- a felújítási költséget; ha az alkatrészanyag még felújítható, illetve
- a beszerzési összeget; ha az már teljesen használhatatlanná vált.

A teljes összeg térítése esetén a kirótt kárösszegeből le kell vonni a selejt anyag értékesítése során megtérülő, illetve általában megtéríthető Ft összeget.

29.25 A raktárhány, illetve a használó részére kiadott anyagokban, szerszámokban stb. keletkezett hiányok megtérítésére a „Kártérítési Szabályzat” és az Anyagi Technikai Szolgálat Általános Szabályzata című utasítás előírásai alapján kell intézkedni.

29.3 A szolgálati gépjárművet magáncélra jogtalanul igénybevevő, vagy a jogtalan igénybevételt engedélyező BM-beosztottal szemben fegyelmi felelősségre vonást kell alkalmazni és a származó — Belügyminisztériumot ért — kárt vele meg kell téríttetni.

Kártérítési eljárást a BM „Kártérítési Szabályzat” előírásai szerint kell lefolytatni.

A kártérítési összeg mértékét — a megtett km-ek, illetve az igénybevétel ideje arányában — a személy- és árufuvarozást gépjárművekkel végző népgazdasági vállalatokra előírt tarifának (fuvardíjnak) megfelelő összegben kell megállapítani. (Taxi, teherfuvarozási vállalatok stb.).

Eltérő díjszabások esetén az átlagértéknek megfelelő térítési összegeket kell kiszabni.

29.4 Forgalmi rendszámtábla, forgalmi engedély elvesztése, tönkretétele esetén; a vonatkozó kormány- és társszintű (KPM) rendeletekben előírt összegeket kell téríttetni.

Teljes összeget kell téríttetni akkor is, ha a két rendszámtábla közül csak az egyik veszett el, vagy ha az egyik annyira megrongálódott, hogy használni már nem lehet.

Az új rendszámtábla kiadását a Központi tároló szervtől szolgálati jegyen kell kérni, amelyhez csatolni kell az elvesztés — megrongálódás — körülményeit tartalmazó jegyzőkönyvet, a rendszám jellegének (személy, teher stb.) megfelelő értékű okmánybélyeget és a megmaradt eredeti, illetve a megrongált rendszámtáblát.

Forgalmi engedély elvesztése vagy hanyag kezelése következtében történt megrongálódás esetén a felelős személy köteles az új forgalmi engedély árát megtéríteni. Az új forgalmi engedélyt szintén a Központi tároló szervtől szolgálati jegyen kell kérni, amelyhez csatolni kell az elvesztés, megrongálódás körülményeiről szóló jegyzőkönyvet és az előírt címletű okmánybélyeget.

Amennyiben a rendszám, a forgalmi engedély, illetve a tartók olyan körülmények között ment veszendőbe, hogy a BM-beosztott nem felelős, úgy a BM kárviselését kell kérni és okmánybélyeg nélkül kell az igényt benyújtani.

VIII. FEJEZET

NYILVÁNTARTÁS, ELSZÁMOLÁS, ADATSZOLGÁLTATÁS

30. Nyilvántartás

30.1 A gépjármű-szolgálat gazdálkodási körébe tartozó eszközökre, anyagokra nézve vezetni kell:

30.11 Az Általános Nyilvántartási Utasításban meghatározott, valamint a gépkönyvelés céljára rendszeresített nyilvántartásokat, az ott előírt műhelynyilvántartások és okmányok kivételével.

30.12 A gépjármű-szolgálat speciális nyilvántartásait:

- a szolgálati gépjárművek egyedi nyilvántartására valamennyi számadótestnél; a gépjármű-törzslapot, a testületi parancsnokságoknál az össz állományra és annak számadótestek közötti megoszlására nézve; a Gépjármű Egyedi nyilvántartó lapot (rendszámos),
- a gépjármű forgalmazásához szükséges nyilvántartásokat, okmányokat,
- az anyagfelhasználások, ráfordítások, fenntartási költségek okmányolására szolgáló műhelyokmányokat, nyilvántartásokat, gyűjtőlapokat.

A bizonylatolás rendjére, az okmányolás alapelveire az Általános Nyilvántartási Utasítás, illetve a külön kiadott utasítások előírásai vonatkoznak. A gépjármű speciális nyilvántartásait és azok rendeltetését, a formanyomtatványok mintáit és a kitöltés szabályait 13-tól a 23. számú függelékek tartalmazzák.

31. Elszámolás

31.1 Az éves elszámolási és adatszolgáltatási rendszer keretében el kell számolni:

- az üzemeltett gépjárművekről,
- a megtett km-ekről,

- a felhasznált üzem- és kenőanyagokról,
- a gépjárműbe beépített, illetve a javításhoz felhasznált új és felújított alkatrészekről és azok Ft értékéről,
- a javítási és karbantartási költségekről,
- a javításban eltöltött időről,
- a javítóműhelyben a gépjárművekre ráfordított munkaóráról,
- a gépjármű balesetekről.

31.2 Az okmányolás, adatgyűjtés és elszámolás elvei és módjai:

- a teljesített km-eket és annak arányában felhasznált üzem- és kenőanyagokat a gépjármű-menetlevél és az üzemanyag-felhasználási okmányok, nyilvántartások összesített adatai alapján; negyedévenként kell gyűjteni és elszámolni,
- a felhasznált alkatrészek, karbantartó és egyéb anyagok értékével, a külső javítások Ft összegeivel és a ráfordított munkaóra értékkel (szakmunkás, segédmunkás) a gépjárművet a munkalapon — negyedévenkénti összesítés alapján — terhelni kell,
- a gépjármű javításba való leadásától visszavételéig eltöltött időt a menetlevelek és a munkalapok vonatkozó adatai alapján órákban kell kimutatni és összegezni,
- az üzem- és kenőanyag-felhasználást, a ráfordított anyag és munkaóra értékét, valamint a javításban eltöltött időt negyedévenként a gyűjtő- és elemzőlapon kell összegezni.
- a gyűjtő- és elemzőlap adatait évenként (a gépjárművek leadásakor esetenként) az adott gépjármű törzslapjára rá kell vezetni, amely egyben az éves elszámolás alapját képezi,
- a gyűjtőlap adatai alapján negyedévenként elemezni kell a költségráfordítások alakulását.

Az adatgyűjtés és az éves elszámolás összeállításának szabályait a 31. sz. és a 32. sz. függelék tartalmazza.

IX. FEJEZET

A GÉPJÁRMŰ-SZAKSZOLGÁLAT TEVÉKENYSÉGÉNEK ÉS A SZOLGÁLATI GÉPJÁRMŰVEK KÖZÜTI FORGALMAZÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

32. A gépjármű szakszolgálat ellenőrzése

32.1 Az anyagi-technikai szakszolgálati ágak ellenőrzésére jogosultak körét, általános ellenőrzési kötelmeiket, az érvényes ügyrendek és az ellenőrzésre vonatkozó külön utasítások, illetve „Az Anyagi-Technikai Szolgálat Általános Szabályzata” című utasítás írják elő.

A végrehajtó gépjármű-szolgálat tevékenységének ellenőrzésére vonatkozó kötelmeket:

- a számadótestek parancsnokaira,
 - a testületi gépjármű-szakszolgálati szervekre és beosztottakra,
 - a számadótestek anyagi vezetőire,
 - a gépjárművek felett rendelkező, azokat igénybe vevő egységek, alegységek, parancsnokaira és
 - a gépjármű-szakszolgálat egyes szakbeosztottaira
- nézve ezen utasítás egyes fejezetei és a külön kiadott érvényes utasítások írják elő.

32.2 A 32.1 pont alatt felsorolt vezetői munkaköröket betöltők, (átruházott hatáskörben; megbízottaik) és a szakbeosztottak a rájuk — különböző szinteken — előírtaknak megfelelő mértékben, illetve mélységben kötelesek ellenőrizni:

- a gépjármű-szolgálat munkájának vitelét,
- a költségvetési, ellátási tervek realitását, teljesítését, a pénzeszközök ésszerű, arányos felhasználását,
- az ellátottság mértékét; ezen belül a szervezetszerű gépjármű-állomány, illetve az alkatrész, anyagkészletek feltöltöttségét, a mennyiségi készletelőírások betartását,

- a gépjárművek forgalmazását, vezetését, a személy- és anyagszállítások megszervezését, a gépjármű-igénybevételek jogosságát, a magáncélú igénybevételek esetén a térítési összegek kiszabását, illetve a befizetés megtörténtét,
- a javítóműhely munkájának megszervezését, a szakemberek foglalkoztatottságát,
- a gépjárművek karbantartását, műszaki állapotának színvonalát, a javítások minőségét, a revíziók, vizsgálatok időbeni végrehajtását, az anyagok felhasználását, az alkatrészek beépítését,
- a telephelyek, raktárak, üzemanyagtárolók stb. vagyon- és tűzbiztonságát, a gépjárművek, anyagok, alkatrészek szakszerű tárolását, kezelését,
- az előírt készlet-, műhely- és egyéb nyilvántartások, menetokmányok vezetését, naprakészségét, az okmányok meglétét és az adatok helyességét,
- a gépjárművek, alkatrészek, anyagok, üzemanyagok nyilván- tartás szerinti mennyiségét, minőségét és meglétét,
- a gépjármű üzemeltetési, ráfordítási költségek és a km-norma kihasználtság alakulását, a fajlagos üzemanyag-fogyasztást,
- a gépjármű-szolgálat beosztottainak szakmai felkészültségét, a továbbképzések megtartását,
- az ellenőrzésre kötelezettek általi ellenőrzések megfelelő időben, illetve színvonalon történő végrehajtását.

33. Szolgálati gépjárművek közúti forgalmazásának ellenőrzése

33.1. A BM-gépjárművek közúti forgalomban való részvételének ellenőrzésére az irányító és végrehajtó gépjármű-szolgálat munkakörileg arra kötelezett vezetőin és beosztottain kívül jogosultak: akik az ellenőrzésre külön felhatalmazást kaptak, továbbá rendészeti szempontból és műszaki vonatkozásban a BM központi és megyei (budapesti) közlekedésrendészeti szervei.

33.11 A BM-gépjárművek közúti forgalomban való részvételének ellenőrzésekor meg kell győződni;

a) Igénybevétel tekintetében:

- az igénybe vevő jogszerűen használja-e a gépjárművet,
- a szállított személyek jogosultak-e a gépjárművön való tartózkodásra,

— a gépjármű a szolgálati célhoz vezető legrövidebb úton halad-e,

— a gépjármű, illetve a személyi menetlevél adatai megfelelnek-e a valóságnak.

b) Rendészeti szempontból:

a gépjárművezető

— rendelkezik-e az előírt és érvényes gépjármű-vezetői igazolvánnyal,

— betartja-e a gépjárművezetői igazolványban reá nézve feltüntetett különleges előírásokat (pl. szemüvegviselés stb.),

— betartja-e a forgalmi szabályokat, a KRESZ előírásai szerint közlekedik-e,

— nem fogyasztott-e szeszes italt.

c) Műszaki vonatkozásban:

a gépjármű

— műszaki állapota, a közlekedésbiztonsági- és jelzőberendezések üzembiztonsága megfelel-e a KRESZ előírásainak,

— nincs-e túlterhelve,

— esztétikai állapota, karbantartottsága megfelelő-e.

33.2 A közúti ellenőrzést végző közegnek joga van a helyszínen minden olyan intézkedést megtenni, amely a közlekedési szabályok betartása, illetve a Belügyminisztérium érdekeit sértő cselekmények meggátolása érdekében szükséges.

33.3 A gépjárművezető, illetve a gépjárművet igénybe vevő (gépkocsi parancsnok) köteles az ellenőrző részére az igénybevétellel kapcsolatos kérdésekre a szükséges felvilágosítást megadni, a szolgálati titok megsértése nélkül. A KPM forgalomellenőrző közegeinek a gépjármű forgalmi engedélyén kívül más okmányt felmutatni, illetve adatokat szolgáltatni nem szabad.

33.4 A gépjármű használatának és közúti forgalmának ellenőrzését a területileg illetékes rendőr-főkapitányságnál vagy a csapatalakulatok parancsnokainál nem kell bejelenteni, a tapasztalt rendellenességekről azonban a saját állományára vonatkozóan minden esetben értesíteni kell.

AZ ÉRVÉNYBEN LEVŐ UTASÍTÁSOK, RENDELKEZÉSEK JEGYZÉKE

I. Miniszteri utasítás:

010/1972.

A Belügyminisztérium gépjármű-állományának jóváhagyása, az üzem-bentartás és igénybevétel szabályozása.

II. Belügyminisztériumi államtitkári utasítás:

2/1974.

A gépjárművek hatósági jelzéseivel, a gépjárművezetői engedélyekkel és az ezekkel kapcsolatos közlekedés-igazgatási nyomtatványokkal való ellátás, gazdálkodás új rendje.

III. Miniszterhelyettesi utasítás:

17/1971.

A sorállományú gépjárművezetők osztályba sorolása a szakmai képzettségük és teljesítményük alapján.

23/1972.

Szolgálati motorkerékpárok átalányrendszerben történő üzemeltetése.

26/1972.

Szolgálati kerékpárok átalányrendszerben történő fenntartása.

15/1973.

A 010/1972. számú belügyminiszteri utasítás végrehajtási utasításának módosítása.

3/1973.

A szolgálati gépkocsik forgalmazása és vezetése.

14/1973.

A gépjárművezetők szakmai jutalmazásának és a számadótestek közötti munkaverseny rendszerének szabályozása.

IV. BM I. Főcsoportfőnöki utasítás:

11/1969.

A gépjármű-alkatrész és anyagkész-
letezés új rendszere.

V. BM I. Főcsoportfőnök-helyettesi utasítás:

5—38/1974.

Főfoglalkozású gépkocsivezetővel
üzemeltetett szolgálati személygépkoc-
sik felhasználó által történő ideigle-
nes vezetésének engedélyezése.

VI. BM I/I. és I/II. Csoportfőnökének közös körlevele:

4—810/13—1972.

Kedvezményes gépkocsivásárlás.

Az érvényben maradó további utasításokat, rendelkezéseket kü-
lön „Utasítás-gyűjtemény” tartalmazza.

TÁJÉKOZTATÓ

**a személygépkocsi-vezetői tanfolyamra, illetve vizsgára
jelentkezés módjáról.**

Az Autóközlekedési Tanintézet személygépkocsi-vezetői tanfolyamaira jelentkezni lehet a kérelmező lakóhelye vagy munkahelye szerint illetékes iskolánknál, kirendeltségünkön.

Feltételek:

- a) betöltött 18. életév,
- b) az általános iskola 8. osztályának — az 1930. január 1-e előtt születetteknél legalább 4 (általános) elemi — elvégzése,
- c) hatósági orvosi igazolás a testi és szellemi alkalmasságról.

A jelentkezőknek „Vizsgalap”-ot adunk ki. Ennek első oldalán a vastag fekete vonalakkal bekeretezett rovatokat — írógép-pel vagy tintával — a személyi igazolvány adataival egyezően, pontosan ki kell tölteni. Ha kézírással töltik ki, az olvasható legyen; a családi nevet nyomtatott nagybetűkkel jegyezzük be.

A kitöltött Vizsgalap első oldalán megjelölt helyre 50 Ft illetékbélyeget ragasztva, **orvosi vizsgálatra** kell jelentkezni a lakóhely vagy a munkahely szerint illetékes SZTK rendelőintézetben. Nem szükséges orvosi vizsgálat (és 50 forintos illetékbélyeg sem) annak, aki már más járműkategóriára (kivéve a mezőgazdasági vontatót) érvényes vezetői engedélye van. Ez esetben a vezetői engedély adatait a Vizsgalap 1. oldalán erre szolgáló bekeretezett részbe pontosan be kell jegyezni.

Ha a jelentkező orvosi szempontból alkalmasnak bizonyult, 1 db 3,5x4,5 cm méretű, szembenéző, hajadonfős **igazolványképet** kell a Vizsgalap bal felső sarkához gemkapoccsal csatolnia. A fénykép hátlapján fel kell tüntetni családi és utónevét, születési helyét és évét, anyja nevét, állandó lakásának címét. Az űrlapon megjelölt helyekre a vezetői engedélyért 20 Ft, a vizsgálathatózatért 10 Ft **illetékbélyeget** kell felragasztani. Az így felszerelt vizsgalapot a Tanintézetnél le kell adni.

A Tanintézet a jelentkezőt **tanfolyamra** osztja be, és annak helyéről, idejéről, napi foglalkozásainak, órabeosztásáról három héttel a tanfolyam indítása előtt írásban értesíti.

A tandíj 2100 Ft, a vizsgadíj 400 Ft.

Ha a vezetési gyakorlathoz gépkocsit és üzemanyagot a jelentkező maga ad, akkor a tandíj 1200 Ft.

Ha a tanfolyamot csak személygépkocsira végez, de vizsgázni kíván motorkerékpár-vezetésből is, a tandíj 2100 Ft, a vizsgadíj 300 Ft motorra.

A tanfolyam óraszámai:

közlekedési ismeretek és ig. rendészeti szabályok . . .	34 óra
gépjármű szerkezeti és üzemeltetési ismeretek . . .	24 óra
mozgásismeret, vezetéstechnika, közlekedési etika . .	12 óra
elsősegélynyújtási és közlekedési egészségstan . . .	2 óra
személygépkocsi-vezetési gyakorlat	30 óra
részvétel másik tanuló vezetési gyakorlatán	30 óra
Összesen	132 óra

Vizsgatárgyak:

- a) közlekedési ismeretek,
- b) szerkezeti és üzemeltetési ismeretek,
- c) gyakorlati vezetés.

Gyakorlati vizsgára csak az bocsátható, aki közlekedési ismeretekből sikeres vizsgát tett. Az elméleti vizsga írásbeli.

A gyakorlati vizsga ideje alatt az anyagi és büntetőjogi felelősség a vizsgázót terheli.

Sikertelen vizsga esetén a javítóvizsga díja:

- a) elméleti vizsga
tárgyanként 50 Ft,
- b) gyakorlati vizsga
személygépkocsira 300 Ft,
motorkerékpárra 200 Ft.

A postai befizetést igazoló szelvényt a tanfolyamszervezési csoportnál kell leadni. **Javító vizsgára a jelölt a sikertelen vizsgát követő 15. naphoz íratott ki. A pótvizsga 6 hónapon belül — 15 naponként — többször is megismételhető, természetesen a vizsgadíj újjalagos megfizetése után. Az első vizsga napjától számított 6 hónap elteltével a sikeres részvizsgákat is meg kell ismételni.**

Az a 18 éven aluli személy, aki 17. életévét már betöltötte, személygépkocsi-vezetői tanfolyamra jelentkezhet és vizsgát tehet, ha a pályaalkalmassági vizsgálaton (PÁV) megfelel. Jelentkezéskor a Tanintézettől a Vizsgalappal egyidejűleg SZTK és PÁV beutalólapot kell kérnie. Az SZTK-ban mellkasátvilágítás, EKG, vizelet- és Wassermann-vizsgálatokon kell átesnie, s a négy — 30 napnál nem régebb — lelettel, a Vizsgalappal és a PÁV beutalóval együtt az utóbbin megjelölt helyen és időben pontosan, józan és kipihent állapotban pályaalkalmassági vizsgálatra kell jelentkeznie. A Vizsgalapra további 20 Ft illeték-bélyeget kell ragasztania. (Az orvosi és a PÁV vizsgálat eredményét a Pályaalkalmasság-vizsgáló Intézetnél együttesen jegy-zik be a Vizsgalap „Orvosi vélemény” rovatába.)

Személygépkocsi-vezetői vizsgára magánúton is fel lehet készülni, és tanfolyam nélkül is lehet jelentkeznie annak, aki-nek vagy közvetlen hozzátartozójának saját gépkocsija van, egyébként a feltételeknek megfelel és a vizsgadíjat befizeti. Kö-telező 30 órás gyakorlati kiképzés megtörténtét a Vizsgalap meg-felelő rovatában igazoltatni kell.

További felvilágosítással a Tanintézet illetékes iskolai vagy kirendeltségei szolgálnak.

VPSZ ROTA

AZ AUTÓKÖZLEKEDÉSI TANINTÉZET
TANFOLYAMSZERVEZÉSI CSOPORTJA